N° 83. 1855.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 12 Julij.

Deze courant verschijnt des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van Advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone Advertentien is 22 cent per regel; van Huwelijks, Geboorte of Doodbekendmakingen enz., van een tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Editie van Woensdag avond 8 ure.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Aankondigingen

VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland maakt bekend, dat de bezetting van Veere hare oefeningen in het Schieten naar de Schijf in de Duinen nabij Breezand, zal aanvangen, en dat die zullen plaats hebben den 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18 en 19 dezer maand, tusschen des morgens 7 en des namiddags ten 4 ure.

En geschiedt deze kennisgeving, opdat niemand hiervan onkundig zij, en ieder zich voor ongelukken kunne hoeden.

Middelburg, den 9 julij 1855.

De commissaris des konings voornoemd,
VAN TETS.

Binnenlandsche Tijdingen.

Middelburg 11 julij.

Het korps muziekanten der dienstdoende schutterij alhier zal zich morgen avond doen hooren op de wandeling tusschen de Seis-barriere en Noordpoort.

§ De heer dr. N. J. E. Verschoor heeft, naar men ons meldt, verzocht niet meer in aanmerking te komen bij de verkiezing voor leden van den gemeenteraad te Goes.

— De Amsterdamsche courant van gisteren bevat het volgende artikel:

„Men zal zich herinneren dat, toen onlangs in de tweede kamer de minister van marine werd geïnterpelleerd over den niet goed uitgevallen bouw van de Medusa en den Montrado, hij onder anderen antwoordde, om den blaam die op onze ingenieurs van scheepsbouw eenigermate was geworpen te wederspreken, dat deze schepen de eerste schroefschepen waren die op onze marine-werven gebouwd zijn en dat in Engeland, waar de schroefschepen reeds sedert jaren gebruikt worden, nog in den laatsten tijd schepen van stapel geloopen zijn, die niet voldeden.

Een nieuw bewijs hiervan vinden wij in een brief uit Sheerness, dd. 22 junij jl., ons dezer dagen ter hand gekomen en waaraan wij het volgende ontleenen:

„Het schroefstoomoorlogschip Glatson, kapit. ter zee A. Cumming, maakte een proeftogt naar de Nore om zijne machine te beproeven, alsmede om zijne eigenschap als zeilschip te kunnen nagaan. Deze proeftogt had plaats met weinig wind en nagenoeg effen water. Door het geweldig overkoken (pruimers) der ketels, en het breken der voedingspomp, was men echter niet in staat de kracht van het schip als stoomschip na te gaan. Door het gemis van genoegzaam voorzeil en door te klein roer, was het schip niet te sturen en dreef steeds naar lij. Bij herhaling weigerde het schip te wenden. Men zal trachten door het aanbrengen eener grootere kiel, het vergrooten van het roer en het aanbrengen van grootere vierkante zeilen, deze gebreken te verhelpen. Om de groote rankheid van het schip te verbeteren, zal men overgaan tot het eenige afdoende middel, dat in die gevallen kan worden aangewend, namelijk het aanbrengen eener gedeeltelijk dikkere buitenhuid.''

— Aan een partikulieren brief uit 's Hage van 8 julij, ontleent de Amsterdamsche courant het volgende:

„In buitenlandsche dagbladen worden dezer dagen zekere berigten uit Petersburg medegedeeld betrekkelijk den keizer van Rusland, die ook door eenige onzer binnenlandsche dagbladen zijn overgenomen. Volgens die berigten zou de gezondheidstoestand van den keizer van Rusland alles behalve gunstig en ernstig sprake van abdicatie zijn enz. Ik meen op volkomen goeden grond u de verzekering te kunnen geven dat er van dat alles schijn nog schaduw is. Z. K. M. geniet den besten welstand en voert met ijver en niet minder met kracht en klem de teugels van het bewind. Voorts heerscht er steeds de hartelijkste verstandhouding onder de verschillende leden van het keizerlijk gezin.''

— Eergisteren is te Rotterdam eene vergadering gehouden van heeren deelhebbers in de rotterdamsche telegraaf-maatschappij, waarin onder anderen werd bekend gemaakt, dat door de verschillende kantoren te zamen waren overgeseind, van 21 october tot ult. december 1854: 901 depeches en 524 scheepsberigten, en van 1 januarij tot ult. junij 1855: 2215 depeches en 1057 scheepsberigten.

— Naar men verneemt zal Z. M. de koning tot den 23 dezer op het Loo verblijven.

— Aan De gemeentestem wordt uit Roermond medegedeeld, dat aldaar bekend is geworden, dat Z. M. heeft goedgekeurd het besluit van den gemeenteraad aldaar, omtrent het instellen van een regtsgeding tegen het hertogdom Limburg ter zake van het niet betalen van huur voor het gebouw, waarin de arrondissements-regtbank te Roermond gevestigd is.

Benoemingen en besluiten.

Bij Zr. Ms. besluit van 4 dezer, is jhr. F. de Casembroot, luitenant ter zee, adjudant des konings, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw.

Bij koninklijk besluit van 2 dezer, is aan A. van Goudoever, emeritus hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Utrecht, een pensioen verleend van ƒ 2750; en van 4 dezer, aan W. van der Dussen, gewezen opzigter van den waterstaat, ad ƒ 359.

Bij koninklijk besluit van 6 dezer, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Zaltbommel c. a., de heer D. M. Cats, thans ontvanger der zelfde middelen te Groede c. a.

Bij Zr. Ms. besluit van 2 dezer zijn, met ingang van den 1 dezer, bij de directie van marine te Willemsoord benoemd: tot adjunct-commies de klerk C. Kikkert en tot klerk, de surnumeraire klerk P. H. Bruijn.

Z. M. heeft bij besluit van den 27 dezer goedgevonden, den 1sten luitenant J. H. Bloem, van de compagnie marechaussée van Noordbrabant en Zeeland, op zijn gedaan verzoek een pensioen verleend van ƒ 1080, hebbende het Z. M. verder behaagd aan genoemden 1sten luitenant der rang van kapitein toe te kennen.

Z. M. heeft bij besluit van 4 junij goedgevonden te benoemen, bij het regement jagers te paard, tot 1sten luitenant den 2den luitenant G. Holtius, van het korps.

Kunsten en wetenschappen.

De Konst- en letterbode meldt als bibliografische bijzonderheid, dat er in de stads bibliotheek van Triest 772 verschillende uitgaven bestaan van de werken van Petrarcha en 123 van de werken van paus Pius II (Aeneas Sylvius Piccolomini, bisschop van Triest.)

— De tentoonstelling van photographie en heliographie, van de Vereeniging voor volksvlijt te Amsterdam, zal in eene der zalen van de teeken-akademie op de prinsessegracht te 's Hage geopend worden op donderdag den 12 dezer en slechts voor korten tijd geopend blijven.

Necrologie.

Den 3 julij is op den huize Brittenrust bij Alphen, overleden de heer mr. G. C. Hageman, oud-president van het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, in den ouderdom van bijna 65 jaren.

Kerknieuws.

Ds. Doorenbos te Oudelande betrad den 1 dezer met het door de synode aanbevolen ambtsgewaad, door de kerkelijke administratie ten behoeve der kerk aangeschaft, voor het eerst den kansel.

— Ds. L. Tinholt te Wissekerke (Noord Beveland) heeft voor eene tweede beroeping naar de gemeente van Wijk bedankt.

Marine en leger.

De luitenant ter zee 1ste kl. jhr. H. W. de Jonge, kommanderende Zr. Ms. kanonneerboot no. 24 te Hellevoetsluis, is op non-activiteit gesteld en zal vervangen worden door den luit. ter zee 2de klasse P. van Leijveld; nog is geplaatst aan boord van Zr. Ms. wachtschip Ajax, de luit. ter zee 2de. kl J. H. A. W. baron van Heerdt tot Eversberg.

— Het examen ter toelating als kadet op de koninklijke academie voor de zee- en landmagt, is in het begin der laatstverleden week afgeloopen. Van 140 geëxamineerde jongelieden hebben 84 aan de vereischten beantwoord, waarvan 4 zullen in aanmerking komen voor het vak van den *scheepsbouw en* 70 voor de landmagt, verdeeld over de verschillende wapens als volgt: 22 voor de infanterie, 8 voor de kavallerie, 25 voor de artillerie en 5 voor de genie hier te lande; 4 voor de infanterie, 2 voor de artillerie en 4 voor de genie in Oost-Indie. De overige aspiranten, die voldaan hebben, *ten getale* van 10, kunnen voor het wapen of dienstvak, waarvoor zij admissie hadden verzocht, niet worden aangesteld. Vermits echter eerlang 15 adelborsten en 40 kadetten met bevordering de academie zullen verlaten, zoo zal het aantal kweekelingen bij den aanvang van het nieuwe studiejaar *tien meer bedragen dan thans, en alzoo* aangroeijen tot 315: een getal, hetwelk nog nimmer aan deze inrigting werd bereikt.

— Den 15 dezer vertrekt van Utrecht naar het kamp bij Zeyst het bataillon mineurs en sappeurs, onder bevel van den *majoor Muschart, ten einde zich met praktische* oefeningen bezig te houden.

— Naar men verneemt, moet het voornemen bij de regering bestaan om na afloop der proefnemingen met de minié-geweren, en nadat die bij de regementen zullen zijn ingevoerd, aan een zeker getal *manschappen* bij elk der regementen die geweren uit te reiken. Aan die manschappen zal eene bijzondere uniform worden gegeven, bijna in dier voege, als in der tijd de jagers van van Dam gekleed waren.

— Met zekerheid meldt men dat het plan bestaat, om binnen kort de navolgende verandering in de kleeding der officieren van de infanterie daar te stellen:

Klein tenu: wapenrok, bestaande uit eene korte jas met eene rij knoopen en open kraag; in plaats van epauletten, fouragères.

Groot en gala tenu: rokken met geborduurde kragen en opslagen, en gouden koppels.

Ook wordt er van gesproken, om de 5de of tirailleur kompagnien te vereenigen tot een tirailleur bataillon, bij elk regement één, waarover een luit.-kolonel het kommando zal voeren; daarbij zouden de regementen grenadiers en jagers, ieder een afzonderlijk regement uitmaken.

Verschillende berigten.

Bij het departement van binnenlandsche zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood ontvangen, van N. N., onder het postmerk Rotterdam 4 julij 1855, ƒ 2,47.

— Z. M. de koning van Zweden heeft den hoogleeraar Schroeder van der Kolk te Utrecht benoemd tot ridder der orde van de Poolster.

— Door den gemeenteraad te Schiedam is, met algemeene stemmen besloten, voor den tijd van een jaar eene toelage te verstrekken aan den heer H. A. M. Roelants, ter tegemoetkoming in de kosten der uitgave van het verslag der handelingen van dien raad.

Burgerlijke stand.

Vlissingen, van 1 tot 7 julij.

Gehuwd: A. de Rijcke, weduwn. van S. J. Dekker, 35 j. met L. Louwerse, 25 j. jd.

Bevallen: J. M. Stecher geb. Smit, z. S. P. van Maldegem, dochter.

Overleden: J. Snaphaan, 21 j. jd.

Goes, van 1 tot 7 julij.

Overleden: J. Dekker, man van J. de Mey, 42 j.

Zierikzee, van 1 tot 7 julij.

Bevallen: C. van Graafeyland geb. van Zuijen, z. J. van Wezel geb. Graveleyn, d. E. van Oeffelen geb. Geluk, z. A. Krakeel geb. van Zweden, d. J. Ornee geb. van Hekke, dochter.

Overleden: D. Bogmans, jd. 24 j. F. J. van Gijzel, z. 21 m. J. Metselaar, z. 4 m. P. Wekker, weduwe van J. J. Schwarz, 61 j. en 11 m.

Hulst, van 15 tot 30 junij.

Bevallen: A. M. Rodrigo geb. Wartiel, zoon.

Overleden: I. C. Lodewijk, wed. van J. de Wael, 77 j. K. L. van Dortmont, jm. 37 j. M. A. van Kemseke, jd. 4 j. M. Collinet, weduwn., 47 j. J. H. van Acker, wed. J. van Hees, 54 j. F. J. Herrewijers, man van L. Verheijen, 44 j. G. J. Vink, jd. 6 m. A. M. Wartiel, vrouw van M. J. Rodrigo, 31 j.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer. — Zitting van 6 julij.

In deze zitting zijn aangenomen de ontwerpen van wet 1. tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van marine, dienst 1855; 2. tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van oorlog, dienst 1855; 3. houdende uitzondering op de artikelen 523, 526 en 549 van het burgerlijk wetboek, ten opzigte van vermiste personen bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen; 4. tot aanvulling van art. 21. der wet van 26 januarij 1815, (Staatsblad no. 7) houdende bepalingen omtrent het vervoer van buskruid.

De commissien van rapporteurs voor de navolgende wets-ontwerpen tot: regeling der provinciale en gemeentelijke indeeling van het Haarlemmermeer; amortisatie en inkoop van rentegevende nationale schuld; verhooging der bij de wet van 22 april 1855 toegestane som tot amortisatie van nationale schuld; wijziging der wetten op het bevorderen, het ontslag, het pensioneren en de pensioenen bij de land- en zeemagt; wijziging van hoofdstuk X der staats-begrooting van 1854; vereeniging van onderscheidene gemeenten in Zuidholland en tot verhooging van hoofdstuk V der staats-begrooting van 1855, hebben daaromtrent hare verslagen uitgebragt. De kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over die wets-ontwerpen zullen plaats hebben op morgen, aan te vangen ten elf ure.

Verder is beslist dat de wets-ontwerpen, tot goedkeuring eener overeenkomst met Frankrijk gesloten tot wering van den nadruk; voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen en afschaffing van den accijns op het gemaal, waaromtrent mede heden de verslagen werden uitgebragt, zullen behandeld worden op aanstaanden maandag, in eene ten elf ure aan te vangen zitting.

Zitting van 7 julij 1855.

In deze zitting zijn behandeld de navolgende wets-ontwerpen:

a. dat tot regeling der provinciale en gemeentelijke indeeling van het Haarlemmermeer, dat aangenomen werd met 30 stemmen tegen ééne, die van den heer van der Oudermeulen;

b. dat tot amortisatie en inkoop van rentegevende nationale schuld;

c. dat tot verhooging der bij de wet van 22 april 1855 toegestane som tot amortisatie van nationale schuld;

d. dat tot wijziging der wet van 28 augustus 1851 (Staatsblad no. 128), regelende de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren bij de zeemagt, — die achtereenvolgens met algemeene stemmen werden aangenomen;

e. dat tot wijziging der wetten van den 28 augustus 1851 (Staatsblad no. 129) en van den 9 december 1851 (Staatsblad no. 151), regelende de pensioenen bij de zeemagt, dat met 24 tegen 7 stemmen verworpen werd. Voor hebben gestemd de heeren: Martens van Sevenhoven, de Vos van Steenwijk, de Villers de Pité, Lotsij, D'ablaing van Giessenburg, van Dam van Isselt en de voorzitter.

f. dat tot wijziging der wet van den 28 augustus 1851 (Staatsblad no. 126), regelende de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren bij de landmagt, dat met algemeene stemmen aangenomen werd;

g. dat tot wijziging der wet van den 28 augustus 1851 (Staatsblad no. 127) regelende de pensioenen bij de landmagt, dat met [illegible] tegen 7 stemmen, (zijnde van de zelfde heeren die het wets-ontwerp onder *e* verwierpen) werd verworpen;

h. dat tot wijziging van hoofdstuk X der staatsbegrooting van 1854, dat met algemeene stemmen werd aangenomen;

i. die tot vereeniging der gemeenten 1. Nieuw Helvoet en Oude en Nieuwe Struiten; 2. Reeuwijk en Middelburg; 3. Rookanje en Naters; 4. Vlaardinger-ambacht en Zouteveen; 5. Hof van Delft en Groeneveld; 6. Schipluiden, Hodenpijl en St.-Maartensregt; 7. Zwijndrecht en Meerdervoort; 8. Berkel en Rodenrijs en Tempel; 9. Benthuizen en Hoogeveen; 10. Geervliet, Biert en Simonshaven, 11. Ridderkerk en Rijsoord en Strevelshoek; 12. Hendrik-Ido-Ambacht en Sandelingen Ambacht; 13. Strijen en Strijensas; 14. Krimpen aan den IJssel en Stormpolder; 15. Bleskensgraaf en Hofwegen; 16. Nieuwkoop en Achttienhoven; 17. Woubrugge en Hoogmade; 18. Vrijenban, Abtsregt, Ackersdijk en Vrouwenregt; 19. Kethel en Spaland en Nieuwland, e. a.; 20. Alkemade en Vrije en Lage Boekhorst; 21. Hillegom en de Venneep; 22. Heinenoord en Goidschalxoord; 23. Heukelum en Spijk; welke alle werden aangenomen, die onder de nos. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 14, 15, 19 en 20 met algemeene stemmen, die onder no. 4, 7, 11, 12, 13, 16 en 21 met 28 tegen eene stem; die onder de no. 10 en 22 met 22 tegen 7 stemmen, die onder no. 17 met 24 tegen 5, onder no. 18 met 27 tegen 2, en onder no. 23 met 23 tegen 6 stemmen;

k. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staats-begrooting, hetwelk, nadat daarover het woord hadden gevoerd de heeren van Rijckevorsel, van Beeck Vollenhoven en de minister van binnenlandsche zaken, met algemeene stemmen werd aangenomen.

De commissie voor de verzoekschriften heeft nog, bij monde van den heer van Weel, rapport uitgebragt omtrent een adres van A. C. Kruseman en anderen, betrekkelijk het traktaat met Frankrijk wegens den nadruk.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Zitting van 9 julij.

In de zitting van heden zijn de beraadslagingen geopend over het verdrag met Frankrijk ter wering van den nadruk. Op voorstel van den heer van Beeck Vollenhoven, en in weerwil van de verklaring van den minister van buitenlandsche zaken, dat daarvoor, wat hem betrof, geene noodzakelijkheid bestond, is besloten deze beraadslaging met gesloten deuren te houden.

Nadat deze geslotene zitting van 11½ tot 3 ure had geduurd, is het ontwerp in stemming gebragt en aangenomen met 34 tegen 3 stemmen (de heeren van Rijckevorsel, van Wessem en van Swinderen).

Vervolgens is een aanvang gemaakt met de discussie over het ontwerp tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen. De beraadslagingen, waarover eenige leden het woord hebben gevoerd, zullen morgen ten 11 ure worden voortgezet. Alsdan wordt ook verwacht het antwoord der regering op het verslag omtrent de suikerwet.

Het verslag der eerste kamer is bekend nopens de afschaffing van het gemaal. De gevoelens omtrent de mindere of meerdere aannemelijkheid dezer wet waren zeer verdeeld, zoowel wat het politieke als het financiele vraagstuk betrof, zoo ook over de voorkeur aan deze afschaffing te geven. Het verslag bevat de opgave der wederzijds aangevoerde argumenten zonder, uit den aard der zaak, iets nieuws nopens de kwestie in het midden te brengen. De slotsom is, dat, wat den financielen omvang van den maatregel betreft, de gevoelens het scherpst tegen elkander staan, namelijk vele leden tegen, maar velen ook die deze bezwaren niet deelen.

Men houdt het in de residentie daarvoor, dat het ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal, door de eerste kamer der staten-generaal, hoezeer met eene geringe meerderheid, zal worden aangenomen.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland.

Londen 9 julij. Het garanderen der nieuwe leening ten behoeve van Turkye, groot 60 millioen guldens, tegen eene rente van 4 pct., is door de handteekening der regering van Engeland en Frankrijk bekrachtigd.

— Volgens tijdingen door het ministerie van oorlog medegedeeld, was de cholera in de Krim op 6 dezer merkelijk afnemende, terwijl de belegeringswerken goed voortgingen.

— Men was op nieuw beducht dat ten derde male in Hydepark belangrijke volksoploopen zouden plaats hebben. Vele oproepingsbiljetten tot dat einde waren aangeplakt, doch meerendeels in kalme stemming, met den raad om deze demonstratie zich te doen kenmerken door eene waardige bedaardheid. De telegraaf heeft daaromtrent tot hier toe het stilzwijgen echter bewaard, zoo dat het vermoedelijk zonder ongeregeldheid is afgeloopen.

— De koning der Beide Siciliën heeft aan de engelsche regering op haar aanzoek vergunning verleend tot het inrigten van een hospitaal op het eiland Ischia, ter verpleging van uit de Krim terug keerende gekwetste en zieke militairen. Genoemd eiland is wegens zijne gezonde luchtgesteldheid en zijne voortreffelijke minerale bronnen zeer gunstig bekend.

Londen 10 julij. In het lagerhuis zal de kolonel Adair als amendement op de motie van den heer Roebuck voorstellen, dat het huis bevestige, dat het verlangt dat de oorlog krachtdadig wordt voortgezet.

De heer Roebuck zal al de leden van het huis hoofdelijk oproepen om over de motie te stemmen. (Deze mededeeling werd met bijval ontvangen).

Lord Palmerston heeft den heer Gibson geantwoord dat hij de door Oostenrijk in de circulaire van graaf Buol vooropgezette redenen, om de westersche mogendheden over te halen zijne voorstellen aan te nemen, ter kennis van het huis zal brengen.

— Zondag heeft de verwachte manifestatie in Hydepark en omstreken plaats gehad. Verschillende hotels werden verwoest; de admiraal Seymour werd gekwetst. Er zijn krachtdadige maatregelen tegen aanstaanden zondag genomen.

Rusland.

Prins Gortschakoff heeft eene dagorder uitgevaardigd, dato 19 junij jl., op de hoogten van Inkermann, welke in alle kompagnien en eskadrons is voorgelezen, en waarin hij zijnen dank aan het leger betuigt voor den ten vorigen dage bewezen moed bij het terugslaan der geallieerde legers, uit naam van den keizer, onzen vader, en het heilige, orthodoxe Rusland. Dit stuk eindigt — na de soldaten te hebben aangespoord om liever man tegen man vechtende den dood te vinden, dan den eed te verbreken, voor den keizer en het vaderland afgelegd, om Sebastopol te verdedigen — met de uitdrukking der hoop, dat het tijdstip nabij is, waarop de hoogmoed van den vijand voor den val komt en waarop zijne wapenen van ons grondgebied zullen verdreven worden als kaf voor den wind.

— Volgens geruchten hebben er onder de linietroepen in Siberie zeer ernstige voorvallen van insubordinatie plaats gegrepen, welke het degraderen van eenige hoofd- en subalterne officieren tot gemeen soldaat hebben ten gevolge gehad.

Berigten uit Warschau van 30 junij verzekeren dat de onlusten in Ukraine nog niet zijn uitgedoofd maar zelfs in omvang toenemen en zich nu ook uitstrekken tot boven den Dniester. Zonder juist buitensporigheden te begaan, dringen de boeren krachtdadig aan op vrijheid van grond.

— Men verzekert dat te Moskou, te St. Petersburg en in verschillende gouvernementen, een aantal arrestatien hebben plaats gehad; zoo men zegt ten gevolge van de ontdekking eener zamenzwering.

— Een decreet van den keizer beveelt aan de gouverneur van Nieuw-Rusland en Bessarabie, zoo veel mogelijk het leger kozakken aan den Donau te versterken, door er vrijwilligers van alle klassen der bevolking in op te nemen.

Spanje.

Volgens tijdingen uit Barcelona van 5 dezer, had de nationale garde eindelijk gehoor gegeven aan de oproeping van den kapitein-generaal en een aantal oproerlingen gearresteerd. Ook was de overheid er in geslaagd de werklieden naar hunne haardsteden te doen terug keeren.

Duitschland.

Weenen 7 julij. De Wiener Abendzeitung van heden deelt een artikel mede dat alle blijken draagt half-officieel te zijn. Met het oog op de troonrede door den keizer van Frankrijk den 2 dezer uitgesproken, wordt daarin betoogd dat Oostenrijk zich getrouw heeft gekweten van de verpligtingen die het op zich heeft genomen, terwijl het tot niets meer gehouden is.

— Te Nizza zal eene protestantsche kerk gebouwd worden, waartoe vroeger de toestemming der regering niet te erlangen was.

— Voor eenige dagen is de russische generaal Rosetti, met dringende dépêches voor prins Gortchakoff te Weenen aangekomen, die zich gehaast heeft ze aan graaf Buol mede te deelen. Nopens den inhoud is nog niets uitgelekt. Sedert hoort men echter stellig verzekeren, dat de reductie des legers 220,000 man zal bedragen.

Weenen 10 julij. Men verzekert hier dat den 8sten een nieuwe storm der geallieerden op Sebastopol is afgeslagen en dat generaal Pélissier daarbij gewond is.

Frankrijk.

Parijs 9 julij. La presse d'orient meldt dat het russisch garnizoen van Anapa, achtervolgd bij zijn terugtogt door de Circassiers, den grooten militairen weg niet heeft kunnen bereiken en campeert op de hoogte van Soudjouk-kalé; het is veertien bataillons groot.

De versterkingen naar het russische leger in de Krim afgezonden, zijn volgens te Konstantinopel loopende geruchten uit hoofde van gebrek aan levensmiddelen verpligt geweest den terugtogt aan te nemen.

Men zegt dat generaal Pélissier voor het tegenwoordige afgezien heeft van elke onderneming tegen de Tschernaia.

Te Konstantinopel verhaalde men dat de Turken onder bevel van Soleyman en Ismaïl-pacha tegen de stad Ismaïl optrokken en dat de Russen van hunnen kant den Pruth waren overgetrokken.

— De Moniteur van heden deelde gisteren geene tijdingen uit de Krim mede; heden is er alleen een berigt in geplaatst dat de laatste tijdingen, in den avond van 7 dezer verzonden, niets belangrijks bevatten.

— Volgens nadere uit Konstantinopel ontvangen berigten, zag men in de Krim een [illegible] aanval op Sebastopol tegen 10 dezer te gemoet.

— De regering gaat voort met langs de zuidelijke grenzen vele spaansche Carlisten in hechtenis te doen nemen.

— Te Nantes zijn een dertigtal personen in hechtenis genomen, onder beschuldiging van deelname aan geheime genootschappen.

Generaal Muravief bevond zich met 30,000 man voor Kars; zijne voorhoede was den 16 teruggeslagen. Hij maakte [illegible] ten einde de gemeenschap tusschen Kars en Erzerum af te breken.

De sultan heeft te Konstantinopel eene leening gesloten van 18 millioen francs.

In Egypte organiseerde de onderkoning eene brigade zwarten uit Soudan, en heeft als een blijk zijner tevredenheid hunne soldij verdubbeld.

Parijs 10 julij. La patrie zegt dat de Russen in den nacht van 7 op 8 dezer een hevigen uitval uit Sebastopol hebben gedaan tegen de positie van het Mamelon. Zij werden met groot verlies teruggeslagen.

De regering heeft depêches van den generaal Pélissier ontvangen van 8 dezer, des avonds. De werken tegen het Carenage vorderen, in weerwil van een zeer levendig vuur van de zijde des vijands.

Uit de ministeriele documenten blijkt, dat het aantal militairen bij de armee van het Oosten, die in gevechten gesneuveld of in de ambulances, hospitalen door de cholera of aan andere ziekten overleden zijn, gedurende 13 maanden bedraagt 14,205 man.

België.

De koninklijke akademie van geneeskunde te Brussel heeft maanden lang behandeld over de doelmatigheid der inenting van het rundvee als voorbehoedmiddel tegen de longziekte. Eindelijk is zij, met eene geringe meerderheid van stemmen, tot het besluit gekomen om de beslissing te verdagen, tot dat de waarde van dat middel door den tijd en de ondervinding genoegzaam zou gebleken zijn.

Laatste Nieuwstijdingen.

Bij het verplaatsen van een zwaren balk op de werf De volharding alhier, is door het uitschieten van een plank, waarop deze rustte, de balk en de ketting waaraan deze hangende was in aanraking gekomen met een der handen van twee der werklieden welke daarbij werkzaam waren.

Gelukkig zijn echter alleen de handen zwaar gekneusd zonder dat er iets gebroken is, zoo dat men zich vleit met eene gunstige herstelling.

Aan het strand in de nabijheid der gemeente Vrouwepolder, is aangespoeld het lijk van een man, in vergevorderden staat van ontbinding, met alleen de overblijfselen van een rood hemd tot kleeding.

De eerste kamer heeft den 10 dezer de discussien over het ontwerp tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen voortgezet en ten slotte de wet aangenomen met 23 tegen 14 stemmen. Tegen, de heeren: van Swinderen, 't Hooft, Martens van Sevenhoven, van Niepen van Purmerden, van Dam van Isselt, Blankenheym, van Eysinga, van Sassen van Ysselt, Cremers, d'Ablaing van Giessenburg, van Wael van Aylva van Pallandt, Loisy en van Heeckeren van Wassenaar.

In den loop der zitting is, in strijd met het voorstel van den heer [illegible], om de discussie over de suikerwet nog in de tegenwoordige zitting, alzoo niet in de tegenwoordige bijeenkomst der kamer, maar later te behandelen, besloten die discussie en ook die over het tonnegeld te doen plaats hebben op donderdag aanstaande.

Het uur te ver verstreken zijnde om nog het geheel in behandeling te nemen, is met 19 tegen 18 stemmen besloten daarmede aan te vangen des avonds ten 8 ure.

Middelen van Vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.	Van Rotterdam.
Vrijdag 13, 's morg. 11 ure.	Vrijdag 13, 's morg. 6 ure.
Zaturdag 14, " 11,30	Zaturdag 14, " 6
Zondag 15, " 11,30	Zondag 15, " 7
Maandag 16, 's midd. 12	Maandag 16, " 7
Dingsdag 17, 's morg. 2	Dingsdag 17, " 9
Woensdag 18, " 2	Woensdag 18, " 9
Donderdag 19, " 2	Donderdag 19, " 9
Vrijdag 20, " 3	Vrijdag 20, " 9
Zaturdag 21, " 3	Zaturdag 21, " 9
Zondag 22, " 4	Zondag 22, 's midd. 12
Maandag 23, " 5	Maandag 32, " 12
Dingsdag 24, " 6	Dingsdag 24, " 12
Woensdag 25, " 7,30	Woensdag 25, namidd. 1
Donderdag 26, " 8,30	Donderdag 26, 's morg. 4

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags,	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags,
's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot van Breskens.	's morgens 9 ure, na aankomst van den 1sten trein uit 's , age.

Van Middelburg op Zierikzee en Bergen op Zoom (Tholen).

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.	Van Tholen.
Vrijdag 13, 's morg. 10 ure.	Zaturdag 14, 's morg. 9 ure.
Maandag 16, 's midd. 12	Dingsdag 17, " 11,30
Vrijdag 20, namidd. 2,30	Zaturdag 21, namidd. 2
Maandag 23, 's morg. 5,30	Dingsdag 24, 's morg. 4,30

Van Middelburg op Antwerpen.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.	Van Antwerpen.
Woensdag 18, namidd. 1,30	Donderd. 19, namidd. 2 ure.
Woensdag 25, 's morg. 7 ure.	Donderd. 26, 's morg. 8

STOOMBOOT DE SCHELDE.

van Vlissingen op Breskens, Neuzen en Hoedekenskerke.

Dagelijksche dienst, uitgenomen des Zondags.

Van Vlissingen naar Breskens 's morg. 6½, 's avonds 6 ure.	Van Breskens naar Vlissingen 's morg. 7½, 's avonds 6½ ure.
Van Vlissingen naar Neuzen 's morgens ten 9 ure.	Van Neuzen naar Vlissingen 's namiddags 1 ure.
V. Neuzen n. Hoedekenskerke 's morgens ten 11 ure.	V. Hoedekenskerke n. Neuzen 's middags 12 ure.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 11 julij.

In granen werd heden nagenoeg niets gedaan.

Raapolie op zes weken ƒ56. Lijnolie op zes weken ƒ44½.

In koolzaad (dadelijk) ging niets om.

Oostburg 11 julij.

Onze markt verkeerde weder in een zeer ongunstige stemming. De aanvoer was meer dan voldoende voor de bestaande vraag, zoo dat de prijzen andermaal 50 cent lager aan te nemen zijn. Tarwe werd verkocht ƒ14,50 ƒ14,75 en ƒ15 voor de beste monsters. Rogge alleen aan gebruikers ƒ11 à ƒ11,50. Wintergerst ƒ6,25 uiterlijk ƒ6,50. Zomer dito ƒ5,75 à ƒ6,25. Haver ƒ4,70 à ƒ5,10. Paardeboonen ƒ8,70 à ƒ9.

De vooruitzigten op den nieuwen oogst blijven gunstig. Ook de aardappelen vertoonen nog geen spoor van de ziekte, die zich op andere jaren reeds op dezen tijd had geopenbaard.

Slotprijzen der Effecten ter Beurze van Amsterdam

11 julij 1855. (Per telegraaf.)

Nederland.	Werkelijke schuld	2½ pct.	63
	dito dito	3 "	73
	dito dito	4 "	93¼
	Handel Maatschappij	4½ "	124
Rusland.	Oblig. bij Hope & Co.	5 "	103¼
	dito dito 1828/1829	5 "	101⅛
	Certific. dito 1840	4 "	78⅝
	dito bij Stieglitz	4 "	78¼
	dito dito 1854	5 "	82
	Certific. van Inschrijving	6 "	—
Spanje.	Oblig. Nieuwe Stukken	1 "	$18\frac{7}{16}$
	Binnenlandsch	3 "	$30\frac{9}{16}$
Oostenrijk.	Oblig. Metalliek	5 "	61¼
	dito	2½ "	31⅜
	dito nieuwe betaalbaar Amst.	5 "	$72\frac{13}{16}$
Belgie.	Certific. bij Rothschild	2½ "	51¼
Portugal.	Obligatien	3 "	$40\frac{1}{16}$
Nederl.	Amort. Synd. 3½ pct.		90
Oostenrijk.	Oblig. nationale 5 pct.		65¾

Beurs van Londen, 10 julij ten 12 ure. Consols 91¼.

Beurs van Weenen, 10 julij (Slotprijzen.) Metalliek 5 pct. 78½.

Beurs van Parijs, 8 julij (Slotprijzen.) 4½ pct. compt. — 3 pct. 66,30.

Betaling van Coupons.

De halfjarige coupons der Weener certificaten, administratie Goll & co., verschenen den eersten julij 1855, worden op en na den 15 augustus aanstaande betaald

die van fl. 10 in Einlösungscheinen met ƒ 3,75 en
" " " 20 " Conventionsgeld " 18,75.

Uitlotingen.

Pruissische Aandeelen.

DRIE EN TWINTIGSTE UITLOTING VAN 106 SERIEN.

2	257	671	894	1173	1474	1700	2067	2334
18	315	685	952	1189	1516	1716	2113	2370
27	337	707	973	1220	1533	1761	2114	2413
31	356	725	975	1252	1557	1763	2123	2431
35	381	728	1033	1276	1559	1789	2143	2438
92	388	737	1035	1295	1561	1850	2206	2442
123	511	796	1048	1310	1572	1883	2223	2469
124	546	799	1078	1345	1601	1894	2234	2501
195	553	804	1080	1363	1604	1975	2267	2517
215	561	846	1120	1414	1681	2002	2285	2520
218	603	847	1152	1455	1684	2036	2302	
239	609	862	1162	1464	1694	2050	2326	

De trekking der prijzen geschiedt op 15 october aanstaande.

Hamburger Aandeelen.

NEGENDE UITLOTING VAN 25 SERIEN.

81	518	764	898	1079	1461	1512	1759
214	631	794	930	1119	1482	1576	1843
363	748	875	1018	1388	1486	1587	1866
481							

De trekking der prijzen geschiedt op 1 sept. aanstaande.

Oostenrijksche Aandeelen à fl. 250, 1854.

TWEEDE UITLOTING VAN 12 SERIEN.

De trekking der prijzen geschiedt 1 october aanstaande.

934	1074	1689	3294	3442	3687
1013	1507	3135	3329	3447	3901

Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente.

Uitloting van 54 Obligatien in de Negotiatie rentende 4½ pct.

No.	44	499	797	1108	1424	1598	1811	2130
	125	567	835	1183	1431	1619	1845	2188
	137	568	854	1244	1439	1621	1885	2216
	198	583	936	1378	1465	1640	1893	2244
	275	658	984	1381	1499	1747	1976	2278
	358	711	1044	1396	1503	1771	1990	
	465	781	1067	1397	1578	1809	2101	

Aflosbaar 1 januarij aanstaande.

Boekbeschouwingen.

Het is eene dikwerf herhaalde klagt dat den voortbrengselen van de nederduitsche drukpers hoogst zelden de eer te beurt valt van in het buitenland te worden gekend en beoordeeld. Te verblijdender is het dan ook wanneer nu en dan van eene hollandsche uitgave door buitenlandsche geleerden een hoogst gunstig getuigenis wordt afgelegd.

Deze onderscheiding viel aan het tijdschift: „Tuinbouw-flora van Nederland en zijne overzeesche bezittingen,” uitgegeven onder de bescherming van Z. M. den koning door de koninklijke nederlandsche maatschappij tot aanmoediging van tuinbouw, bij A. W. Sijthoff te Leyden, ten deel, en wel van een der eerste geleerden in Europa, van den engelschen kruidkundige, sir William Jackson Hooker, directeur van den koninklijken botanischen tuin te Kew, die zich in zijn „Journal of botany and Kew Garden Missellany,” Londen 1855, pag. 96, aldus uitlaat over de Tuinbouw-flora:

Dit is een belangrijk tuinbouwkundig en botanisch werk, waarvan thans 12 afl., uitmakende het eerste deel voor ons liggen, en wij betreuren het dat onze onbekendheid met de hollandsche taal ons belet om er zulk een verslag van te geven als het regtens toekomt. Het is eene uitgave, die de fraaije platen van ons „Botanical Magazine” vereenigt met belangrijke tuinbouwkundige mededeelingen van verschillenden aard, zoo als tot hiertoe alleen in den „Gardeners Chronicle” gevonden werden. Papier, druk en uitvoering zijn van dien aard dat zij elk land tot eer zouden verstrekken en hoofdzakelijk, zoo al niet geheel, naar wij gelooven onder redactie van den heer W. M. de Brauw en onzen waardigen vriend dr. W. H. de Vriese. Het kan alzoo niet missen of het bevat veel nuttigs en wetenschappelijks.

Na den inhoud doorloopen en de platen opgesomd te hebben, eindigt deze aankondiging met den hartelijken wensch dat het den verdienden opgang moge maken, „daar het de ondersteuning waardig is van iederen Hollander, die bekend staan om hunne ingeborene liefhebberij voor bloemen.”

De hoogleeraar de Vriese voegt, bij de mededeeling van deze gunstige oordeelvelling, in de 2de afl. van het tweede deel, dat het geen „casus pro amico” is, al moge sir Hooker hem sedert

jaren met zijne vriendschap vereeren; alleen het warm en edelmoedig bevorderen der kruidkundige wetenschappen en het hoogelijk op prijs stellen der pogingen, die ook hier te lande voor die wetenschap worden aangewend, ligt ten grondslag voor deze aankondiging.

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON J. C. MACHIELSE, geliefde Echtgenoot van

Middelburg, G. SLAAKWEG,
den 10 Julij 1855. Broodbakker.

Vrienden en Begunstigers gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden overleed tot onze droefheid ons geliefd jongste Kind ALIDA CLASINA, in den ouderdom van bijna acht maanden.

Neuzen, J. DIRKS.
den 8 Julij 1855. A. C. DIRKS, KRUYSSE.

Eenige kennisgeving.

Werd voor eenige dagen mijn Kinderhart diep geschokt door het overlijden van mijn geliefden Vader, thans treft mij het verlies van mijnen eenigen Broeder MARINUS ADRIANUS TRACHSLER, in den ouderdom van 34 jaren. — Zwaar treft mij deze slag, doch ik hoop Gode te zwijgen en in Zijnen wijzen wil te berusten.

Middelburg, J. H. TRACHSLER.
den 9 Julij 1855.

AANKONDIGING.

Bij in debet geregistreerd Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Middelburg, van den eersten November 1854, op verzoekschrift van na te melden Echtgenooten gewezen, is verklaard dat BARTHOLOMEUS JOHANNES KEERSEMAKER, vroeger zonder beroep, thans Winkelier en CATHARINA VAN METEN, Dienstbode, beide wonende te Middelburg, zijn gescheiden van Tafel en Bed, met al de gevolgen bij de Wet bepaald.

Waarvan aankondiging, ingevolge Art. 300 van het Burgerlijk Wetboek en Art. 811 van dat van Burgerlijke Regtsvordering.

De Procureur der Verzoekers,
J. M. BRILVIL.

VERGADERING VAN KIESBEVOEGDEN

op aanstaanden Donderdag 12 Julij 1855, des avonds ten 8 uur precies, op de Bovenzaal der Societeit **De Vergenoeging** (Toegang op de Vlasmarkt), ten einde in overweging te nemen in hoe ver men zich kan vereenigen met de voordragt van Kandidaten der Vereeniging zich noemende **KONING EN VADERLAND.**

AANBESTEDING.

De Centrale Directie van Walcheren zal op *Zaturdag* den 14 Julij 1855, des voormiddags ten 9½ ure, aan haar Lokaal in de Abdij te Middelburg, bij inschrijving en opbod, in één Perceel, openbaar aanbesteden:

Het VERWIJDEN en UITDIEPEN van den zoogenaamden Welzingschen Watergang, over eene lengte van ongeveer 2600 El; benevens het **Bouwen** van twee **BRUGGEN,** met levering van de hiertoe benoodigde Materialen.

Het Bestek zal van heden af ter inzage liggen aan het Lokaal der Directie.

De locale aanwijzing van het werk zal geschieden op Donderdag en Vrijdag den 12 en 13 Julij 1855, des morgens ten 9 ure, en aanvangen nabij den Tolboom op den Straatweg naar Vlissingen, even buiten Middelburg.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Oppercommies der *Directie* S. ROELSE te Middelburg.

Middelburg, den 5 Julij 1855.

De Centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, *President.*
C. M. VAN VISVLIET, *Griffier.*

Curatoren van het **Stedelijk Gymnasium** alhier maken bij deze aan de Belanghebbenden bekend, dat de nieuwe Leer-cursus op die Inrigting van Onderwijs den 13 der volgende maand een aanvang zal nemen, en noodigen derhalve mede bij deze alle Ouders of Voogden, die hunne Kinderen of Pupillen in het Onderwijs op die inrigting zouden willen doen deelen, uit, om zich vóór den 1 Augustus bij den eerst-ondergeteekende aan te melden.

Het Gymnasium is bestemd voor een ieder die in het algemeen eene beschaafde opvoeding wenscht te ontvangen, en in het bijzonder voor die genen die naderhand de lessen aan de Hoogescholen of Athenaea, het Instituut voor de Marine, de Akademie te Delft, de Militaire Akademie of de Geneeskundige School te Utrecht verlangen bij te wonen.

Tot het houden van Kostleerlingen bestaat daarbij zeer geschikte gelegenheid.

Zierikzee, 3 Julij 1855. Curatoren voornoemd,
P. J. ANDREÆ, President.
C. J. FOKKER, Secretaris.

COMPAGNIE DES ENDIGUEMENTS DE L'ESCAUT ORIENTAL.

L'Administration a l'honneur d'informer MM. les Actionnaires, que le droit qu'ils possèdent de prendre des Actions de préférence, doit être exercé avant le 16 Juillet courant, date après laquelle, les Directeurs auront la faculté de distribuer ces Actions à tous autres demandeurs. Ces Actions jouissent d'un intérêt annuel de 10 pct.; elles ont été creées conformément aux résolutions prises à l'Assemblée générale du 2 Juillet 1855.

Le rapport des Directeurs, ainsi que le procès-verbal de la séance de l'Assemblée générale du 2 Juillet, seront distribués aux Intéressés sur leur demande, dans les Bureaux de la Compagnie: 3 Adelaïde-Place London-Bridge à Londres; 23 Place Sainte-Gudule à Bruxelles; 7 Rue de la Paix chez Mr. N. MIRUIT à Paris, et chez tous les Banquiers accrédités par la Compagnie, pour recevoir le 1er versement sur les Actions de préférence, qui seront delivrées sur la production des Actions conservées ou des certificats des *Actions déchues.*

3 Adelaïde-Place London-Bridge, 3 Juillet 1855.

Par ordre du Conseil,
G. PASSON, Sécrétaire.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 20 Julij 1855, des morgens 10 ure, op de Gemeente Gapinge, in de Herberg aldaar bewoond door A. VAN SORGE, publiek presenteren te verkoopen, drie Perceelen

BOUW- EN WEILAND,

toebehoorende aan A. DE KAM en gelegen onder Gapinge, te weten: 82 Roed. Bouwland. Jaarlijksche Lasten *f* 14,16
67 R. 90 Ellen id. " " " 11,75
70 " 90 " Weiland. " " " 13,76
welke Perceelen eerst elk afzonderlijk en daarna in massa zullen worden opgeroepen.

Voorts zal bovengemelde Notaris na afloop der Verkooping publiek presenteren te verkoopen

DE VRUCHTEN en HET HOOI, benevens Kaphout en Tronken,

op en aan de bovengemelde Perceelen staande.

Verder vóór het Huis bewoond door A. DE KAM: een bruin Merriepaard, een bruin Ruinpaard, twee Melkkoeijen, eene Geit, twee Schapen, een Varken met Jongen, acht Hoenders en een Haan, twee Speelwagens, een Menwagen met toebehooren, eene *Driewielsker*, eene *Narreslede*, twee Ploegen, drie Eggen in soort, Veldgang, Sleepdeur, Kruiwagen, eene partij Bouw- en Melkers-Gereedschappen, eenig Huisraad en wat meerder zal worden geveild.

Uit de Hand te Koop een kapitaal

BURGER-HUIS MET TUIN,

staande in het beste gedeelte van een der Buitensingels der Stad Middelburg. Adres Langendelft, B 136. Brieven franco.

NIEUWE GROENE HARING, benevens nog voorhanden **Messina Chinasch-Appelen en Citroenen,** bij J. M. DE WAARDT FELTEN.

Bij den ondergeteekende is verkrijgbaar het van ouds bekende echte BOONEKAMP-BITTER.

J. SANDERS.

Op de **Lezing der Amsterdamsche Courant** kan men zich voortdurend abonneren bij J. C. & W. ALTORFFER.

Bij de Wed. P. BOONE, te Groede, zijn te bekomen **Heele en Gedeelten van LOTEN,** in Koop en Huur voor de 22/ste Loterij.

Iemand van middelbaren leeftijd biedt zich aan als **HUISHOUDSTER;** *zullende er minder op groot* Salaris dan wel op eene fatsoenlijke behandeling gelet worden. — Adres onder A. bij de Uitgevers dezer Courant.

Een bekwame WAGENMAKERSKNECHT terstond benoodigd, bij A. I. RISSEEUW te Schoondijke.

L. DE FOUW, Boekhandelaar te Goes, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld een **Dichtbundeltje** getiteld:

EERSTELINGEN.

Uitgegeven tot een weldadig doel, door O. H. J. STEENBERG, Heel- en Verloskundige te Yerseke. Prijs 25 cent.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te *Middelburg* zijn uitgegeven en voortdurend te bekomen:

AARDRIJKSKUNDIGE BESCHRIJVING
VAN DE
PROVINCIE ZEELAND.
DOOR
H. SLUYTERS,
ONDERWIJZER TE KAPELLE.

Ten dienste der Scholen; gr. 12° formaat; *derde uitgave.*
Prijs 35 cts.; op best Papier met Kaartje 62 cts.

KORTE LEVENSSCHETSEN
VAN EENIGE
VERMAARDE EN VERDIENSTELIJKE ZEEUWEN.
DOOR
H. SLUYTERS,
ONDERWIJZER TE KAPELLE.

Bevattende in alphabetische orde, Levensbijzonderheden van: P. Abresch. J. H. Appelius. A. van Baarland. H. van Baarland. C. van Baarsdorp. A. Bankert. J. van Trappen Bankert. J. Barse. J. Baster. J. Bellamy. W. Beukelszoon. C. van Bijnkershoek. J. A. Blancx. N. Blancx. P. Boddaert. C. Boey. *Jacob Boreel. Johan Boreel.* W. Boreel. A. Boreel. *Johan* Boreel. F. A. Bosse. J. P. Bourjé. P. van Brouwershaven. J. de Brune. G. W. Callenfels. J. Campe. P. Capitaneus. J. Cats. A. van Citters. H. Coets. P. Cunaeus. A. van Dam. S. Dassevael. A. van Deinse. L. de Dieu. J. Ermerins. F. Ermerins. N. Everhardi. C. Eversdijk. W. Eversdijk. Onderscheidene Evertsen. J. Evertsen. C. Evertsen. C. Jz. Evertsen. B. Ewouts. D. Finson. P. Gaal. J. Goedaart. W. Goeree. J. Goeree. J. A. van der Goes. H. van der Goes. J. de Groot. Jean Guepin. P. J. Heron. M. Hollaer. P. de Hondt. A. de Huibert. A. van Haemstede. C. Jansen. Z. Jansen. A. Johachim. A. de Jonge. J. van Iperen. P. A. Ita. L. Kaarsemaker. J. de Kanter Philz. D. Knibbe. N. C. Lambrechtsen. S. de Lange. P. Legier. M. Leydekker. J. Leydekker. J. Leinsen. L. Lemnius. J. Maquet. C. Meeuse. J. de Mey. P. van Middelburg. Jan de Moor. Joost de Moor. G. Mostert. F. Mostert. F. Naerebout. Jan Oliviersen. J. d'Outrein. P. Paulus. J. Perkois. J. A. van de Perre. A. W. Philipse. J. Plevier. J. Pratensis. J. de Puyt. J. Reygersberch. M. Reygersberch. P. van Resen. P. de la Rue. M. Adr.z. de Ruyter. J. H. Schorer. W. Schorer. M. Smallegange. J. W. van Sonsbeeck. A. van Solingen. L. P. van de Spiegel. E. Teelink. W. Teelink. J. Valke. A. Verdoel. D. Vincentius. I. Vleeschhouwer. P. Vogelaar. C. de Vos. P. de Vos. Gaspar Vosbergen. J. W. te Water. D. van de Wijnperse. J. Willemsen. G. de Wind. P. de Wind. G. de Wind. S. de Wind. P. de Wind. B. Dobbelaer de Wind. Izaäk Winkelman. E. Wolf. A. van der Woordt. M. van der Zwalm.

Prijs 35 cent.

BEVOORDEELING
BIJ
TWEEDE EN VERDER HUWELIJK.
DOOR
TH. VAN UIJE PIETERSE,
Notaris te Vlissingen.

Prijs 50 cent.

VERPLIGTINGEN
VAN
VOOGDEN EN TOEZIENDE VOOGDEN,
voorgeschreven bij het Burgerlijk Wetboek.
Voorafgegaan door eenige bepalingen omtrent
MEERDERJARIGHEID EN VOOGDIJ.
DOOR
TH. VAN UIJE PIETERSE.
Tweede Druk — Prijs 30 cent.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND

volgens art. 162 der Provinciale wet uitgebragt

VERSLAG

in de Zomervergadering van 1855 der Provinciale Staten van dit gewest.

(Vervolg en slot.)

De bedijking in het Schenge is tot stand gekomen. De oppervlakte der ingedijkte gronden bedraagt 114 bunders. De zeedijk is lang 2933 ellen.

De bekading van het schorliggende voor den polder de Verbrande man, is in 1854 voltooid.

Verder is vergunning verleend om den schorrand vóór den Anna-Jacobapolder, aan de zijde van het Zype, ter breedte van 200 ellen, over een lengte van 2000 ellen, te bekaden.

Aan den polder, ontstaan uit de bedijking der schorren vóór de Louisa-, Nieuw-Kieldrecht-, Willem-Hendriks en Cheloopolders, is thans den naam gegeven van, van Alsteinpolder.

Bij de regering zijn in overweging aanvragen tot bedijking:

van het schor Zuidvliet, in de Zandkreek;

van schorren vóór den polder Soelekerkepolder, met het springschor;

van schorren vóór den Oudvogel-schorpolder; en

van schorren in het Hellegat.

In onderzoek zijn gelijke aanvragen, voor:

schorren vóór de polders Noord- en nieuwe Westeraaijert;

schorren ter wêerszijde van de haven van Biervliet.

De ontwerpen van bedijkingen in het Zwin en in het kanaal van Welzinge blijven steeds aanhangig.

Onuitgevoerd blijven de vergunningen tot bedijking van schorren vóór den polder St. Annaland, vóór den polder Priestermeet en voor den Reigersbergschenpolder, noordzijde.

Dit is mede het geval met de vergunning tot afdamming aan het Slaak.

De onderhandelingen van den ondernemer met het departement van financien en met Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, zouden nog niet genoeg zijn gevorderd.

De afdamming van de Oosterschelde is nog niet aangevangen. De bekwame ingenieur van 's rijks waterstaat, die zich ten dienste dezer onderneming had gesteld, heeft zijn ontslag genomen.

Polders.

De heer A. Caland, vroeger hoofd-ingenieur, heeft de betrekking van president der centrale directie van Walcheren, en de heer mr. B. C. Cau die van president der centrale directie van Schouwen aanvaard.

De begrootingen der calamiteuse polders voor 1854, bedragen:

gewone uitgaven	ƒ 801,833,81.
buitengewone werken . . .	„ 133,090,00.
	ƒ 934,923,81.

De dijksverbeteringen zijn in 1854 voortgezet.

Het vernieuwen der rijswerken, met het maken van steenglooijingen aan de calamiteuse polders, benevens het onderhoud tot 1 mei 1855, is aanbesteed voor ƒ 270,520; de dijksverbeteringen voor ƒ 25,870.

De aanbestedingen dezer werken hebben in dit jaar reeds den 21 april plaats gehad, ten gevolge van een betoog van het wenschelijke daarvan door den heer commissaris des konings aan Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken gezonden.

Voor het eerst zijn dit maal al de werken van herstel, vernieuwing, verbetering en onderhoud, dat is: de kram-, rijs-, bezodings-, steenglooijingen, vereenigd aanbesteed, terwijl ook veel onder die werken is opgenomen, wat vroeger bij onderhandsche overeenkomst of in dagloon werd uitgevoerd.

De aannemings-sommen hebben te zamen ƒ 410,125 bedragen.

Men is weder bedacht geweest op dijksverbeteringen en voortgaande uitbreiding der vilvoordsche steenglooijingen. De eerste zal dit jaar over eene lengte van 5182 ellen, de laatste over eene oppervlakte van 370,65 vierkante ellen worden daargesteld, behalve nog eene oppervlakte van 1,605 vierkante ellen doorniksche steenglooijing en 6,475 vierkante ellen glooijing van enkel puin.

Hierdoor zullen de steenglooijingen aan de calamiteuse polders de volgende oppervlakte verkrijgen:

Van vilvoordschen steen		658.265	▭ ellen.
„ doornikschen	„	94.810	„ „
„ enkel puin		64.201	„ „
Te zamen . . .		817.276	▭ ellen.

De oppervlakte der krammatten had, bij den aanvang van het nu geëindigde 5jarig tijdvak, eene oppervlakte van 483,500 vierkante ellen, welke thans is verminderd tot op 362,125 vierkante ellen.

Het nut dezer vermindering, zoo wegens de daardoor verkregen bezuiniging, als in het belang van landbouw en veeteelt, wordt ook bij niet calamiteuse polders ingezien.

Ook de centrale directie van Walcheren is thans, op het voorbeeld der andere calamiteuse polders, begonnen de meest blootgestelde dijken met voorbermen te voorzien, welke door steenglooijingen zijn of worden verzekerd; de westkapelsche dijk zal door staketwerk worden verdedigd, even als de zeedijk der west-watering. De kosten dier paalwerken zijn begroot op ƒ 47,890.

Voor de voortzetting der verbetering van de afwatering aan de zuidersluis is ƒ 23,275, en voor dijksverbetering en oeververdediging ƒ 20,700 in de begrooting van dat eiland gebragt.

Door ondervonden bezwaren is de opening der nieuwe sluis aan de noordzijde van Schouwen en het genot der verbeterde afwatering vertraagd.

De afvoer van het belgische water, volgens de tractaten door de waterleidingen ten westen van het kanaal van Neuzen, werd nog altijd belemmerd, door de te geringe ruimte van de bruggen. Het sloopen van den tien oude en het bouwen van tien nieuwe bruggen, is in augustus 1854, voor ƒ 23,879 aanbesteed. Drie bruggen zullen, volgens overeenkomst met de belanghebbenden, niet worden vervangen.

De uitvoering van werken ter voorziening in de nadeelen, welke de watering Cadzand, door de daarstelling van werken op den belgischen oever van het Zwin ondervond, die aanvankelijk vertraging had ondervonden, zal thans weldra plaats hebben.

De commissie tot onderzoek der zaak van een nieuw uitwateringskanaal in het voormalig 4de district, heeft hare werkzaamheden geëindigd. De heer ingenieur Dirks heeft, op haar verlangen, verschillende ontwerpen gemaakt, tot wier verwezenlijking belangrijke geldsommen zouden benoodigd zijn.

Door de commissie is, als haar gevoelen, te kennen gegeven dat, zal de nieuwe uitwatering tot stand komen, zij door het rijk zou dienen te worden uitgevoerd.

Door den minister van binnenlandsche zaken is echter, op de raadpleging door den heer commissaris des konings, geantwoord dat het de bedoeling der regering was dat de onderneming, met ondersteuning uit 's rijks kas, voor rekening der belanghebbenden zou geschieden, en dat zij bereid was eene rijks bijdrage van een derde der kosten, doch hoogstens van ƒ 200,000 te bevorderen.

Nadere voorstellen zijn door den heer commissaris des konings aan de regering gedaan die, indien zij ingang vinden, de daarstelling eener betere uitwatering mogelijk zouden maken.

Door de commissie voor de nieuwe uitwatering van den Stoppeldijk en andere polders in het voormalig 5de district, is aan den koning een jaarlijks subsidie van ƒ 2000, of wel eene toelage in eens, of een renteloos voorschot van ƒ 300,000, aflosbaar in 20 termijnen, gevraagd. Dat verzoek wordt onderzocht.

Gemelde uitwatering is nog belast met de aflossing en renten van ƒ 154,000. De omslag bedraagt ƒ 3.75 per bunder 's jaars.

De dijkgraaf van den polder Dreischor, beschuldigd van valschheid in acten tot zijnen post behoorende, is bij arrest van het provinciaal geregtshof van 5 junij jl. van die beschuldiging vrijgesproken.

De door de provinciale staten benoemde commissie, tot het ontwerpen van een nieuw reglement van administratie der polders, zet hare werkzaamheden voort.

Volgens de wettelijke bepalingen op het berijden der straatwegen bij dooiweder na vorst, heeft de beperking van het berijden plaats gehad van 28 februarij tot 19 maart jl.

De gewone vervanging van zekere oppervlakte keiklinkerbestrating der groote rijks wegen, heeft in 1854 weder plaats gehad.

Het een-jarig onderhoud van den weg van Middelburg naar Tholen, is aanbesteed voor ƒ 8,990, en dat van den weg van Breskens tot de belgische grenzen voor ƒ 3,778.

De provinciale wegen bevinden zich in goeden staat.

Het onderhoud van den grindweg en van den steiger en veerdam bij Wolphaartsdijk is onderhands aanbesteed voor ƒ 1,700.

De weg tusschen Oostburg en Zuidzande is, in den zomer van 1854, door het vervoer van grind voor de verbetering van den weg tusschen Cadzand en Zuidzande, dermate beschadigd, dat de gewone vernieuwingen ontoereikend waren die weder in goeden staat te brengen, zoo dat daaraan, boven den aannemingsprijs, ƒ 571 is moeten worden besteed.

Het gemis van doelmatige bepalingen omtrent het berijden der wegen, heeft zich ook weder hier doen gevoelen.

Ten gevolge der nadere regeling van de tolheffing op de provinciale wegen, heeft de invoering van het nieuwe tarief den 1 januarij jl. plaats gehad. Ook is alstoen de tolheffing aangevangen op den weg van Neuzen naar Axel, en op dien van Hulst naar Walzoorden.

Beide tollen zijn van 1 januarij 1855 tot 30 junij 1856 verpacht voor ƒ 100 en ƒ 560 's jaars.

Hierdoor, en door eene verhooging der pachtsommen van de overige tollen, waartoe de pachtconditien aanleiding gaven, is het geheel jaarlijksch bedrag dezer inkomsten tot op ƒ 4,870 gestegen. Deze som blijft echter nog ver beneden de onderhoudskosten.

Van de verbeteringen van gemeente- en andere wegen, waarvoor, door de provincie renteloze voorschotten zijn verleend, zijn sedert het vorig verslag voltooid:

de grindweg in den Nieuw Noordbeveland-polder, lang 440 ellen;

de grindwegen onder Wissekerke, te zamen lang 10,932 ellen, in de kosten is door het rijk eene som van ƒ 800 bijgedragen;

de grindweg tusschen Cadzand en Zuidzande, lang 491 ellen.

In bewerking is nog de verlegging van den grindweg van Sas van Gent over Westdorpe naar Hulst, met eene zijtak van het gehucht, de drie Schouwen, naar Axel. Reeds zijn verscheiden vakken van dezen weg ten gebruike opengesteld. Het werk moet den 1 augustus aanstaande geheel voltooid zijn.

In 1854 zijn door de provincie renteloze voorschotten tot wegsverbetering verleend:

aan directeuren van het middel van straten en wegen in Zuidbeveland, ad ƒ 4000, voor de begrinding van 1850 ellen lengte wegs onder Borssele;

aan het gemeentebestuur van Wissekerke, ad ƒ 4058, voor de gedeeltelijke bekostiging der zoo even gemelde grindwegen onder die gemeente; en

aan de concessionarissen van den weg van Zierikzee naar Brouwershaven, ad ƒ 8,700, tot voltooiing der bestrating van dien weg.

Door het bestuur van Colijnsplaat is voor ƒ 13,800 de begrinding van verschillende wegen, te zamen lang 6,641 ellen, aanbesteed. Onder goedkeuring van gedeputeerde staten is daarvoor eene geldleening van ƒ 15,000 aangegaan. De polders Oud- en Nieuw-Noordbeveland, mitsgaders de gemeente Kats hebben zich tot jaarlijksche bijdragen verbonden.

Door de eigenaren van den Wilhelminapolder is een weg, lang 1200 ellen, begrind. De kosten hebben ƒ 1,680 bedragen.

De concessie voor de begrinding van Neuzen naar de belgische grenzen, langs den westelijken kanaaldijk is ingetrokken, daar de termijn voor de uitvoering, ofschoon tot 1 november 1854 verlengd, ongebruikt is verstreken.

De begrinding van dien weg, over eene lengte van 1,237 ellen, is voor rekening van het rijk, voor ƒ 2,756 aanbesteed. Onlangs is door den minister van binnenlandsche zaken in de begrinding nog van een vak van 300 ellen lengte, bewilligd.

Nog is, en wel voor ƒ 875, aanbesteed de inrigting van eenen grindweg tusschen de afdamming der Axelsche sassing en het jaagpad van het zijkanaal naar Sluiskil, met het 3jarig onderhoud, zoo wel van dien weg als van den grindweg tusschen Axel en de gemelde sassing. Beide wegen zijn te zamen lang 2,550 ellen.

Het onderzoek omtrent de verbetering van den postweg tusschen Scherpenisse, st. Maartensdijk en Stavenisse is afgeloopen. De uitkomst daarvan is aan den minister van binnenlandsche zaken medegedeeld. Die verbetering wordt wenschelijk geacht.

Door de gemeente 's Heer Hendrikskinderen is een renteloos voorschot van ƒ 1000 gevraagd, voor de begrinding van eenen weg, leidende van 's rijks straatweg naar den grindweg onder Wolphaartsdijk. Een voorstel daaromtrent zal aan de staten worden aangeboden.

Renteloze voorschotten zijn gevraagd: door

de polders Oud-Vosmeer ad ƒ 3,431,40, door het middel van straat- en zandwegen in Zuidbeveland, ad ƒ 10,000 door de heeren Borghstijn en Carpreau, ad ƒ 12,000.

Het gemeente bestuur van Kortgeen heeft verzocht voor diligent te worden gehouden.

Eene aanvrage van ƒ 2,584,76 is door het gemeentebestuur van st. Annaland gedaan, tot begrinding der achterwegen. Aan hetzelve is te kennen gegeven, dat voor wegen van plaatselijk belang dit jaar geene gelden beschikbaar zullen zijn, met vrijlating de aanvrage in het volgend jaar te herhalen.

Spoorwegen.

Bij koninklijk besluit van 21 augustus 1854, no. 32 is aan den heer A. Dubois Nihoul voorloopige concessie verleend, tot den aanleg en de exploitatie van eenen spoorweg van Vlissingen over Middelburg, het Sloe, Goes, de Oosterschelde, langs Bergen-op Zoom, Roozendaal, Breda en 's Hertogenbosch tot de Maas, tegenover Venlo.

Onder de voorwaarden behoorde de storting binnen zes maanden van eene waarborgsom van ƒ 1,500,000, en tevens de storting eener gelijke som van het maatschappelijk kapitaal; bij faute waarvan de concessie regtens vervallen zou.

Verder is daaromtrent niets vernomen.

Bruggen.

Van de te Vlissingen daar te stellen ijzeren draaibrug is reeds gewag gemaakt.

Te Middelburg is eene houten ophaalbrug vervangen door eene op een ander punt reeds aanwezige bascule brug; in plaats der laatstgemelde zal eene dubbele ijzeren draaibrug, van meerder doortogt, worden gelegd. Het eerste werk, met verwijding der steenen landhoofden, is voor ƒ 2,940, en het laatste, met het afbreken en vernieuwen der kaaimuren, voor ƒ 13,400 aanbesteed.

Ter gemoetkoming in de ingebragte bezwaren, tegen de dooren afsnijding van zekeren weg in Schouwen, door de nieuwe waterleiding aldaar, is door den minister bewilligd het bouwen eener houten brug. De kosten zijn in de polder-begrooting opgenomen.

Door den commissaris des konings en door gedeputeerde staten zijn aan het departement van binnenlandsche zaken, uitvoerige beschouwingen medegedeeld omtrent een ontwerp van wet, bevattende regels nopens de heffing van regten, wegens het gebruik van openbare werken in het belang der gemeenschap te water en te land, alsmede tot verzekering der instandhouding en het behoorlijk gebruik dier werken.

Het geheel bedrag der kosten van openbare werken, bij het provinciaal bestuur bekend als in 1854 voor 's rijks, provinciale of gemeente-rekening voltooid of aangevangen, of uit de fondsen van dat jaar te bestrijden, is ƒ 1,752,608,53.

XIII. Landbouw.

De zeer uiteenloopende berigten omtrent den oogst van 1854, leiden tot de slotsom dat die niet geheel beantwoordt aan de groote verwachting die daaromtrent heeft bestaan.

Niettemin was de oogst van tarwe, rogge, gerst en haver bevredigend.

De korrel van de rogge was, op sommige plaatsen, niet zwaar.

Het zelfde vond plaats met de gerst.

De nachtvorsten, de honigdauw en de insecten deden voor de mislukking van de haver vreezen. Die vrees bleek later ongegrond te zijn geweest.

De opbrengst van het koolzaad, ofschoon niet ruim, was beter dan in de laatste 4 jaren.

Die der peulvruchten, met uitzondering van witte- en duivenboonen, was beneden het middelmatige.

De boekweit slaagde in het geheel niet.

Het geschot der aardappelen was niet ruim. De ziekte vertoonde zich weder onder deze aardvrucht, ofschoon in mindere mate. De hoedanigheid van den knol was over het algemeen goed.

De berigten omtrent de meekrapteelt luiden niet gunstig.

Van het vlas, dat meestal te velde wordt verkocht, kunnen geene wetenswaardige bijzonderheden worden medegedeeld.

De uitkomsten der klaver- en wortelgewassen zijn niet te roemen.

De paardepeen was op sommige plaatsen klein van stuk.

Over de mangelwortelen was men tamelijk tevreden.

Voor landen, met beetwortelen bezet, ter uitvoer naar België, wordt, volgens berigt uit het kanton Axel, hooge pacht betaald.

De eerste snede der graslanden viel niet gunstig uit. De tweede snede gaf daarentegen bevredigende uitkomsten.

De landbouw heeft, door de hooge prijzen van schier al hare voortbrengselen, groote voordeelen opgeleverd.

De koop- en huurwaarde der landen blijft stijgende. Men vreest dat eene mogelijke daling der graanprijzen hierop zeer nadeelig zal werken.

De prijzen van het vee blijven hoog, en zijn hier en daar nog klimmende.

De gemiddelde broodprijzen waren als volgt:

	Tarwe.	Rogge.
1ste quartaal per pond	ƒ 0,22	ƒ 0,16
2de „ „ „	- 0,21	- 0,16
3de „ „ „	- 0,20	- 0,14
4de „ „ „	- 0,20	- 0,14

De bundertallen die met de voornaamste gewassen zijn bezet geweest, en de gemiddelde opbrengst der laatste, per bunder, waren als volgt:

	Bund.	gemidd. per bund.	
Tarwe, zomer. . . .	406	25	mudden.
„ winter. . . .	19717	24	„
Rogge.	4594	25½	„
Gerst, zomer. . . .	2362	35	„
„ winter. . . .	5217	46	„
Haver.	3479	48	„
Koolzaad, zomer. . . .	30	19	„
„ winter. . . .	4601	19	„
Boonen, paarde- . . .	9795	21	„
„ duive- . . .	720	19	„
„ witte- . . .	902	19	„
Erwten, groene . . .	2999	19	„
„ witte of gele.	180	16	„
„ graauwe . .	92	18½	„
Boekweit	536	50	„
Aardappelen	4141	90	„
Vlas	1961	619	ponden.
Lijnzaad		7½	mudden.

De gemiddelde opbrengst per bunder was van de na te melden gewassen:

	Winter tarwe.	Winter gerst.	Winter koolzaad.
in Walcheren	19	36	17½
„ Schouwen en Duiveland.	26½	44½	19½
„ Tholen	26	43	21
„ Zuidbeveland	25	44	18½
„ Noordbeveland	20½	38½	22
het 4de District	25	50	22
„ 5de „	23	42	20

De hoeveelheden granen, enz., op de onderscheidene markten in 1854 verkocht, en de gemiddelde prijzen daarvoor verkregen, waren:

Tarwe	46358	mudden,	gemiddeld	ƒ 14,27
Gerst	24111	„	„	- 6,39
Rogge	13808	„	„	- 11,14
Groene erwten.	9247	„	„	- 10,19
Aardappelen. .	126424	„	„	- 4,65

De veestapel, die van de gemeenten 's Gravenpolder, 's Heer Abtskerke, Hulst en St. Philipsland, waarvan geene of geene voldoende opgaven zijn ingekomen, daaronder niet begrepen, bestond uit:

Hengsten. . .	138
Ruinen. . . .	3179
Merriën . . .	10607
Veulens . . .	1576
Totaal paarden, boven de 3 jaren	16527
„ „ beneden „ „ „	3973
	20500
Stieren	612
Slagtossen . .	1421
Trekossen . .	12
Koeijen. . . .	31266
Kalveren . . .	13390
Totaal runderen, boven de 2 jaren	30003
„ „ beneden „ „ „	16698
	46701
Rammen.	639
Ooijen.	19086
Lammeren.	5122
Totaal. .	24847
Varkens, beeren. . . .	2569
„ bergen. . . .	3037
„ zeugen. . . .	6318
„ gilten	1275
Totaal. . .	13199
Ezels en Muilezels. . .	106
Bokken en Geiten . .	3055

XIV. Verveening, Jagt en Visscherij.

Van de derrinkstekingen is reeds vroeger gewaagd.

De staat van het jagtveld was voldoende. Hazen werden in genoegzame getallen, patrijzen en waterwild weinig aangetroffen.

Er werden 316 groote en 6 kleine jagtacten afgegeven. Het daarvoor betaalde regt beliep ƒ 4770, buiten het zegel.

Over schadelijk gedierte werd niet bijzonderlijk geklaagd. Voor premiën van 9 fluwijnen, 249 bunsings, 133 wezels, 5 valken, 17 havikken, en 44 sperwers, en 1 hermelijn, werd ƒ 136,40 uitbetaald.

De leden eener bijzondere vereeniging te Stavenisse doodden; 39 kraaijen, 13 eksters, 270 spreeuwen, 2 spuwers, 500 musschen en 529 sperwers.

In het jaarverslag van Haamstede vindt men aangeteekend dat in die gemeente jaarlijks 8000 tot 10000 konijnen worden gevangen.

Het toezigt over de jagt werd naar behooren uitgeoefend.

Het getal der bekeuringen was 217.

De staat der visscherij in de binnenwateren heeft door den strengen winter veel geleden.

Afgegeven zijn 140 groote en 566 kleine vischacten, waarvoor aan regt ƒ 1549, buiten het zegel, is betaald. Bovendien werden 580 acten kosteloos afgegeven.

Het toezigt was voldoende.

Het getal bekeuringen beliep 372.

Van de visscherij op de Schelde en de Zeeuwsche stroomen vinden wij het volgende gemeld:

Uit Arnemuiden hielden 17 hoogaartsen, ieder met 2 à 3 koppen bemand, zich daarmede bezig. De botvangst was niet voordeelig. De vangst van garnalen voldoende. Ook de oestervangst viel naar wensch uit. De visschers leden evenwel veel nadeel, door dat de vrees bij velen was opgewekt dat het gebruik van oesters de cholera asiatica in de hand werkte.

Uit Bruinisse voeren weder een 70tal vaartuigen ter vischvangst.

De mosselvangst was voldoende, en de visch van goede kwaliteit. De bedongen prijzen waren daardoor redelijk.

400 à 500 balen van dezen visch werden wekelijks naar Londen gezonden. Ook werd eene aanzienlijke hoeveelheid naar Belgie uitgevoerd.

De oesters waren goed van hoedanigheid, maar klein van stuk en de prijs daardoor niet voordeelig.

De vrees, waarvan zoo even werd melding gemaakt, was ook voor de visschers van Bruinisse nadeelig.

Voor de te Philippine te huis behoorende visschers, was de mosselvangst voldoende, zoo dat daarvan 21000 of 22000 tonnen werden verkocht; de prijzen echter waren laag, zoo dat de uitkomst voor de visschers niet voordeelig kon worden genoemd.

De mosselvangst onder Graauw wordt berekend ƒ 6,380 te hebben opgebragt.

Ook voor eenige ingezetenen van Yerseke heeft de oester- en mosselvangst, gedurende den laatsten winter, nog al eenig voordeel opgeleverd.

De kustvisscherij was voor de arnemuidsche visschers in 1854 eenigzins gunstiger dan in het vorige jaar. Vijftien korder- of beunschepen, te zamen met eene bemanning van 75 koppen, zonder inbegrip van eenige jongens, werden daarbij gebezigd. Twee vaartuigen geraakten, wegens hunnen slechten toestand, op het einde des jaars buiten de vaart; één zal waarschijnlijk worden gesleten.

De visch is meestal naar Belgie gevoerd. De opbrengst kan niet worden opgegeven.

Van Zierikzee voeren in 1854, 4 schokkers en botterschuiten, te zamen met 12 koppen bemand, ter vischvangst. Verdere bijzonderheden worden daaromtrent niet vermeld.

XV. Ambachts- en Fabrijksnijverheid.

In de onderscheidene calicots-weverijen worden bezig gehouden:

te Arnemuiden	163	werklieden;
„ Domburg.	42	„
„ Goes	80	„
„ Middelburg	160	„
„ Veere	78	„
„ Vlissingen	76	„
„ Westkapelle	128	„
„ Zierikzee	200	„

te zamen . . . 927, welke 172,200 stukken calicots vervaardigden. Het werkloon was gemiddeld ƒ 2,80.

Bovendien werden te Kattendijke, gedurende de wintermaanden, nog 1294 stukken vervaardigd, waarvoor ongeveer ƒ 700 aan werkloon werd uitbetaald.

De waarde der voor deze fabrijken aangevoerde twist beliep ruim zes tonnen gouds.

Over het algemeen verkeeren de meestoven in goeden staat. Als uitzonderingen hiervan moet van die te Neuzen worden gewaagd; die eenen in het oogloopenden achteruitgang ondervond, en van die te Hoek, welke in 1854 niet heeft gewerkt, uit hoofde er geen genoegzame voorraad van meekrap voorhanden was.

De hoeveelheid gereede meede bedraagt 6390 vaten en 32 balen, die der bereide racine 389,482 ponden. Hieronder zijn niet begrepen de bereide meekrappen in de stoven te Axel en te Philippine, benevens in eene der beide stoven te Goes, waarvan geene opgaven zijn ingekomen.

De garancine-fabriek te Middelburg, heeft het geheele jaar in werking geweest. Zij heeft echter minder fabrikaat geleverd dan in 1853. Dit wordt met den minderen handel in garancines in verband gebragt.

De stoom- en wind- gort-, olie- en pelmolens, werkten het geheele jaar door met voordeel.

Een der drie lijnbanen is weggebroken. In eene der beide overgeblevenen nam het werk aanmerkelijk toe.

De ijzergieterij en de leerlooijerij werken het geheele jaar door.

De bierbrouwerijen gingen niet vooruit.

Op de houtzaagmolens was veel drukte, ofschoon, ten gevolge des oorlogs, de gewone aanvoeren van hout uit de Oostzee niet plaats hadden.

De houtzaagmolens te Goes bleven in volle werking.

In eene der bierbrouwerijen aldaar heeft men eene aanmerkelijke verbetering aangebragt.

De te dier plaatse gevestigde fabrijk van meekrapbereiding „Zuidbeveland" en de mee- en garancine-fabrijk „de stad Goes" bleven hunne werkzaamheden voortzetten. In eerstgemelde is, ten gevolge van den plaats gehad hebbenden brand, geen racine gemaakt, maar ruim 200,000 ponden, ten vorigen jare bereid, gepulveriseerd. Een betrekkelijk gering gedeelte is, als nieuw fabrikaat onder den naam van „Zeeuwsche alizari" in den handel gebragt.

Van de fabrijk „de stad Goes" zijn geene bijzonderheden bekend.

De zoutkeet te Goes bleef geheel werkeloos.

De garancine-fabrijk te Zierikzee bleef met het zelfde personeel als vroeger werkzaam, niettegenstaande de buitenlandsche aangelegenheden zich eenigzins deden gevoelen.

De vlasscherij aldaar leverde goede resultaten op. Het debiet der zoutziederij was zeer toenemend.

De te dier plaatse in 1854 opgerigte ijzergieterij wordt gezegd in bloeijenden staat te verkeeren.

In de koninklijke fabrijk van meekrapbereiding werkten 15 volwassenen en 6 jongens. Het werkloon bedroeg ƒ 12—ƒ 3,60.

In 1854 werden vergunningen verleend tot het oprigten van wind-korenmolens te Goes, te Zaamslag en te Philippine; van den laatstbedoelde waren op het einde van dat jaar reeds de grondslagen gelegd.

Ook voor de daarstelling van steenbakkerijen te Groede en te Biervliet werden vergunningen verleend.

De ambachts-nijverheid schijnt, over het algemeen, gedrukt en met veel moeijelijkheden te kampen te hebben.

XVI. Handel en Scheepvaart.

Binnenlandsche handel.

De graanhandel, voor binnen- en buitenlandsche verzending, was te Middelburg zeer levendig. Voor speculatien waren de prijzen voortdurend te hoog.

De aanvoer van granen uit de naburige eilanden was aldaar ruimer dan in elk der 6 voorafgegane jaren, en overtrof die van 1853 met meer dan de helft. Dit gunstig verschijnsel wordt aan den handel met Belgie toegeschreven.

De handel in koolzaad bepaalde zich hoofdzakelijk tot het voorzien van de fabrijken te Middelburg. De binnenlandsche verzending van dit artikel was niets beduidend. De vermindering des aanvoers van buiten bleef aanhouden.

De prijzen der meekrappen daalden, niettegenstaande den geringen voorraad, op ƒ 18 en ƒ 19. Later klommen zij weder tot op ƒ 20 en ƒ 21.

Het blokkeren der russische havens werkte overigens nadeelig op den handel en de speculatiegeest te Middelburg.

Na den nieuwen oogst hadden te Goes, bij klimmende prijzen verzendingen naar Holland, Gelderland en Noordbrabant plaats.

De afzet van vlas en meekrap naar die gewesten was als gewoonlijk.

De vraag naar ypenhout was minder dan vroeger, bij eene prijsvermindering van 10—15 percent.

Er had geen uitvoer van boomvruchten, wier hoedanigheid en hoeveelheid onbeduidend waren, plaats.

In den kleinhandel schijnt geene aanmerkelijke verandering te zijn gekomen.

Buitenlandsche Handel.

De vermindering van den uitvoer van meekrap, die reeds vroeger te Middelburg was opgemerkt, bleef aanhouden; die uitvoer hield in de laatste helft van 1854 bijna geheel op.

Als oorzaken hiervan worden opgegeven, de staatkundige verwikkelingen, benevens de lage prijzen in Frankrijk, alwaar de garancines, veelal ten gevolge van geldschaarste en gedwongen verkoopen, nog ver beneden de verhouding tot de grondstof, worden afgezet.

De uitvoer van meekrap-wortelen was daardoor zeer onbeduidend.

De voornaamste handels-artikelen in de haven van Middelburg, gedurende het halfjaar van 1854 ingevoerd, zijn de volgende:

bindrotting 36,598 ponden;
gedistilleerd 7583 kannen;
glas ƒ 4858 waarde;
hout (sapon) 3000 ponden;
ijzer (spijkers) 39,134 ponden;
kolen (steen) 99,122 mud en 149,250 ponden;
suiker (ruwe) 3,248,516 ponden;
wijn 82,863 kannen;
twist (via Rotterdam) ruim ƒ 600,000 waarde.

De uitvoer bestond in de proviandering der schepen en in:

goud en zilver, gemunt, ƒ 300,000 waarde;
haardasch 250 tonnen;
manufacturen en katoenen ƒ 36,000 waarde;
mest (secreet) 368 tonnen;
olie van plat en rondzaad 500 kannen.

De doorvoer langs het vrije entrepot bestond in:

ruwe suiker 1,010,360 ponden;
wijn 3409 kannen;
121 spoorstaven of 20,430 ponden.

In de haven van Vlissingen werden ingevoerd:

steenkolen 39,063 mud;
oesters ƒ 4010 waarde;
pepermunt 225 ponden.

De uitvoer van veld- en boomvruchten was aldaar van meer beteekenis dan in 1853, 10 ladingen, meest appelen en uijen,

werden naar Engeland verscheept. Ook werden 3 ladingen speelboomen en 5 ladingen hooi van daar uitgevoerd.

Naar Belgie werden 605 stuks runderen uitgevoerd.

Te Goes werden twee ladingen hout onmiddelijk uit Noorwegen aangevoerd.

De invoer van steenkolen aldaar was uit Duitschland en Belgie meer, uit Engeland daarentegen minder dan in 1853.

De uitvoer van meekrap was ook aldaar van minder belang.

Tarwe en ook koolzaad werden van daar meer dan in vorige jaren, naar Belgie uitgevoerd.

In de haven van Zierikzee werden onder anderen ingevoerd:
granen, tarwe 6 lasten;
rogge 51 lasten;
kolen (steen) 48,880 pond en 11,818 mud;
zout (ruw) 1,411,390 pond.

De uitvoer bestond uit de provandeering der schepen, benevens 100 stuks gevilde konijnen, naar Engeland verzonden.

In de haven van Brouwershaven had geen invoer plaats.

Van daar werden uitgevoerd: 63 ossen en koeijen, 3 kalveren, 1808 schapen en 487 lammeren.

Van de binnenlandsche scheepvaart wordt niets bijzonders vermeld.

Het getal in- en uitgeklaarde zeeschepen was als volgt:

Haven van Middelburg:	Ingekl.	Uitgekl.
Van of naar Oost-Indie	7	5
„ „ „ Engeland	17	18
naar Australië		1
	24	24

Haven van Vlissingen:	Ingekl.	Uitgekl.
Van of naar Engeland	87	98
„ Hamburg	1	
naar Brazilië		1
	88	99

Haven van Zierikzee:	Ingekl.	Uitgekl.
Van of naar Engeland	12	14
„ „ „ Noorwegen	2	1
„ „ „ Rusland	1	1
„ Belgie	1	
„ Turkije	1	
„ Oost-Indie	1	
naar China		1
„ Australie		1
„ Akyab		1
	18	19

Rivierschepen zijn binnengekomen:

in de haven van Middelburg	84
„ „ „ „ Vlissingen	26
„ „ „ „ Zierikzee	42
	152

Het getal der vertrokkenen is niet bekend.

Binnengekomen langs Bath:

2798	geladen schepen, inhoudende	198,629 tonnen
1104	ledige	45,831 „
186	id. visschuiten	2627 „
268	geladen stoomb.	42,224 „
15	ledige id.	3496 „
11	sleepbooten	1536 „

Uitgegaan langs hetzelfde kantoor:

1966	geladen schepen, inhoudende	165,970 tonnen
1148	ledige	71,937 „
72	geladen visschuiten	1677 „
257	id. stoombooten	42,823 „
11	ledige id.	1670 „
11	sleepbooten	522 „

Binnengekomen te Brouwershaven zijn 257 schepen, met eene gezamenlijke tonnenlast van 91,488. Uitgevaren 68 schepen, tonnenlast 29,489.

Binnengekomen te Sas van Gent 1256 schepen, gezamenlijke tonnenlast 68,299, uitgevaren 1208 schepen, tonnenlast 63,075.

Op de werf der commercie-compagnie te Middelburg zijn in 1854, twee voor de groote vaart bestemde schepen te water gelaten. Er werden bovendien aanhoudend schepen hersteld.

De nieuwe werf aldaar is thans in zoo ver voltooid, dat daarop reeds van een zeeschip de kiel gelegd en de steven gerigt is.

De kleine werf aldaar neemt in bloei toe.

Van de beide werven te Zierikzee werden in 1854 een barkschip en twee schoenerkoffen te water gelaten. Een fregatschip en twee barkschepen waren op het einde des jaars aldaar in aanbouw.

Op de werf te Arnemuiden werden 3 hoogaartsen van 18 = 20 tonnen en eenige roeibooten gebouwd; 31 vaartuigen werden er hersteld.

Op de werf te Goes scheen voortdurend werk te zijn.

In het getal der kamers van koophandel en fabrijken en in derzelver werkkring, kwamen geene veranderingen.

Door den minister van binnenlandsche zaken is beslist, dat de vervulling van eene opengevallen plaats, door het niet aannemen van het lidmaatschap van die kamers, kan worden uitgesteld tot dat zich volgens art. 11 van het reglement van 9 november 1851 (Staatsblad no. 142) de gelegenheid daartoe aanbiedt. Mogten zoodanige gevallen, waarin bij het reglement niet is voorzien, zich meermalen opdoen, dan zal dit tot aanvulling van het reglement kunnen leiden.

De telegraaflijn tusschen Vlissingen en Breda werd reeds vroeg in het najaar van 1854 voltooid. Het kantoor te Vlissingen werd den 1 october van dat jaar geopend. Te Middelburg kon, naar het schijnt door gebrek aan geschikt personeel, dit niet voor 10 april j.l. plaats hebben.

De tijdingen worden geregeld en zonder noemenswaardige stoornis overgebragt; de kabels door de zeeuwsche stroomen schijnen door het ijs niet geleden te hebben.

Ook te Goes zal welligt, bij wijze van proefneming, een kantoor gevestigd worden. Alleen in het geval dat de opbrengst tot het bestrijden der kosten van onderhoud en personeel voldoende zal zijn, zal die inrigting aldaar worden bestendigd.

Van Brouwershaven bestaat thans eene telegraaflijn op Rotterdam. Zij is door eene te Rotterdam gevestigde maatschappij daargesteld, en heeft ƒ 38,800 gekost. Zij is sedert 21 october 1854 in werking.

XVII. Inrigtingen in verband staande met de uitoefening van handel en andere bedrijven.

De herijk der maten en gewigten liep geregeld af. De betrokken ingezetenen voldeden, schier zonder uitzondering, aan hunne verpligting ten deze.

Eene som van ƒ 4140,08 werd aan ijkloon voor maten en gewigten, en ƒ 40,95 voor het ijken van vaatwerk betaald.

De arrondissements-ijkers namen hunne ambtspligten naar behooren waar.

De verordeningen op maten en gewigten werden behoorlijk nageleefd.

Eenige landlieden echter, in het 4de district (en misschien ook elders) schijnen zich nog van afgeschaft gewigt te bedienen bij afleveringen die niet op markten, enz. geschieden en bij het betalen van hunne werklieden in natura.

Acht personen zijn wegens overtreding der gemelde verordeningen tot geldboeten veroordeeld. Een aangeklaagde werd vrijgesproken.

Vergunningen zijn verleend voor stoombootdiensten tusschen Bergen op Zoom en Rotterdam en tusschen Goes en Rotterdam, alsmede voor eene sleepdienst op de Wester-Schelde.

In de stoombootdiensten tusschen Vlissingen en Antwerpen is eene wijziging gebragt, zoo dat zij thans van Middelburg uitgaat.

Voor de stoombootdienst tusschen Zierikzee en Rotterdam is eene vergunning tot uitbreiding verleend.

Eene stoomvaart tusschen Rotterdam en Antwerpen is gestaakt. Er is echter vergunning voor eene nieuwe dienst gevraagd, alsmede om die tusschen Rotterdam en Bergen op Zoom, waarvan zoo even sprake was, uit te breiden tot Antwerpen.

Door de onderscheidene de zeeuwsche stroomen bevarende stoombooten, en door de steigerschuiten tusschen Vlissingen en Breskens, zijn in het jaar 1854, 10,552 reizigers vervoerd. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat zij, die slechts halve vracht betalen, niet onder dat getal maar als halve passagiers zijn berekend.

Vergunningen tot postwagendiensten zijn verleend:
voor eene dienst tusschen Middelburg en Vlissingen;
als voren tusschen Eecloo (Belgie) en Aardenburg, en
voor eene dienst tusschen Goes en het Kortgeensche veer.

Opgehouden hebben: de dienst tusschen Goes en Yersekendam, tusschen Breskens en Gent, en tusschen Zierikzee en Brouwershaven.

Wegens de uitoefening der 22 postwagendiensten gedurende 1854, is slechts eene klagt ingekomen. De conducteur van een der diensten tusschen Middelburg en Vlissingen had, namelijk op den Abeele den wagen doen stilhouden en dien verlaten. Hij, zoo wel als de ondernemer is dienaangaande door het bestuur van Vlissingen onderhouden.

Een conducteur die een reiziger naast zich had doen plaats nemen, is tot geldboete veroordeeld. Uit hoofde van verschoonende omstandigheden, is hem die echter kwijtgescholden.

In 10 gemeenten werd de broodzetting afgeschaft.

Omtrent de werking van de verordeningen op de broodzetting, daar waar zij nog bestaan, zijn geene, immers geene gegronde bezwaren ingekomen.

Van proefbakkingen is weder niets vernomen.

Provinciale Staten.

Zitting van 9 julij 1855.

Tegenwoordig: de commissaris des konings, voorzitter, 29 en later 30 leden en de griffier.

Afwezend: de heeren mr. Blaaubeen, R. B. van den Bosch, van Diggelen, mr. de Jonge van Ellemeet, Onghena, mr. Egberts Risseeuw, Steenkamp en Schout Velthuys met, en de heeren Benteyn, I. G. J. van den Bosch en mr. Wagtho zonder kennisgeving.

De notulen der vorige vergadering worden na voorlezing goedgekeurd.

De voorzitter deelt mede dat de heeren Luteyn en de Smidt nader door het lot zijn aangewezen als te behooren tot de 2de afdeeling, aangenomen voor notificatie.

Een adres van M. J. Schram, opzigter der provinciale waterstaatswerken, om eervol ontslag uit die betrekking, wordt gezonden aan gedeputeerde staten.

Een adres van burgemeester en wethouders van Zaamslag, om teruggave van tolgelden, betaald voor den aanvoer van grind ten behoeve der wegen onder die gemeente, wordt gesteld in handen der commissie voor de verzoekschriften.

In beraadslaging komt het voorstel van gedeputeerde staten tot het intrekken of in werking houden van sommige provinciale verordeningen.

De heer mr. Fokker wijst aan dat dit voorstel is strekkende om, voor zoo veel de provinciale verordeningen betreft, regtszekerheid te doen ontstaan, welke in eenen goed geordenden staat even zeer wenschelijk als regtsveiligheid er noodig is. Hij wijst op het nuttige dat het den ingezetenen bekend is, in hoever hunne natuurlijke vrijheid in het algemeen belang is beperkt. Ook zal uit het voorstel voortvloeijen dat hetgeen in de tijden toen de gemeentebesturen en vooral die ten platten lande, veelal als minderjarigen werden beschouwd, door de provinciale staten in plaats van door die besturen is vastgesteld, worden opgeheven. De besturen zullen bespeuren dat de staten niet het werk van een ander meer verrigten. Zij zullen hunne verantwoordelijkheid inzien en van hunne bevoegdheid tot daarstelling der noodige plaatselijke verordeningen gebruik maken.

Spreker, eene in eene der afdeelingen geopperde bedenking beantwoordende, zegt een onderzoek van het voorstel door eene speciale commissie onnoodig te achten, vooral nu hetzelve in de afdeelingen met zoo veel zorg is onderzocht.

De heer Fransen van de Putte vermeent dat een onderzoek van het voorstel door eene bijzondere commissie niet geheel overbodig zou zijn geweest. Immers is het gebleken dat een der reglementen, wier behoud door gedeputeerde staten wordt voorgesteld, geene strafbepalingen vervatte. Na de verkregen inlichtingen bestaan bij hem evenwel tegen het voorstel geene verdere bedenkingen. Hij wil niet te min aanmerken dat de inlichtingen door de leden van gedeputeerde staten in de afdeelingen gegeven, niet altoos homogeen zijn of onderling overeenkomen.

Jhr. Damas van Citters verlangt dat de vorige spreker zijne meening ten aanzien der niet homogene inlichtingen verduidelijke.

De heer Fransen van de Putte haalt daarop twee ontwerpen aan, waar omtrent de gegeven inlichtingen onderling verschilden.

Jhr. Damas van Citters zegt dat hier sprake is van zaken van een zoo ondergeschikt belang dat hij de vergadering, hoe kort dan ook, daarmede niet langer wil bezig houden.

Het voorstel wordt daarop met algemeene stemmen aangenomen.

De vergadering besluit mitsdien, behoudens 's konings nadere goedkeuring, tot de intrekking van alle sedert 1814 tot 1856 vastgestelde provinciale verordeningen, met uitzondering van:

het reglement op de overzetveren;

het reglement ter voorkoming van de verspreiding der longziekte onder het rundvee;

het reglement op het gebruik der provinciale steigers; en

het reglement ter uitvoering van de artt. 9 en 13 der jagtwet.

Aan de orde is het voorstel van gedeputeerde staten, betreffende de heffing van opcenten voor de calamiteuse polders in 1856.

De heer Hammacher verklaart het lid te zijn dat, volgens het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, alleen bedenkingen tegen het voorstel heeft geopperd. De reden daarvan is dat hetzelve leidt tot de bestendiging van de, naar zijn oordeel, met de grondwet strijdige wijze van heffing der opcenten. Bij hem bestaat voorts het bezwaar dat van de fondsen voor de calamiteuse polders nimmer behoorlijke rekening en verantwoording wordt gedaan, terwijl zulks voor zoo veel de rijks-, provinciale- en gemeentefondsen, alsmede die der vrije polders betreft, steeds naar wettelijk bepaalde regels of volgens wettige verordeningen plaats heeft. Een derde bezwaar van den spreker is de zucht die, volgens hem, bij het departement van binnenlandsche zaken of bij het bestuur van den waterstaat zigtbaar is, om zich het gezag over de calamiteuse polders geheel toe te eigenen. Hij acht dit blijkbaar in het koninklijk besluit van den 18 october 1854, no. 82, houdende goedkeuring van een reglement tot instelling van werkbazen, genomen op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, niet op die van de provinciale staten, die toch volgens art. 192 der grondwet belast zijn met het toezigt over de waterschappen niet alleen, maar ook bevoegd zijn om, onder 's konings goedkeuring, in de bestaande inrigtingen en reglementen der waterschappen veranderingen te brengen en nieuwe daar te stellen. De instructie voor de werkbazen bij dat besluit gevoegd, schrijft aan die beambten alleen voor jegens de leden der polderbesturen de meeste bescheidenheid in acht te nemen, en hun de door hen verlangde inlichtingen omtrent de dienst mede te deelen. De dijksdirectien missen alzoo alle gezag over de werkbazen, in strijd met het reglement van administratie der polders. De spreker wenscht dat een nieuw polderreglement zijne bezwaren weldra moge opheffen.

De voorzitter betoogt het wettige van het door den vorigen spreker bedoelde besluit, op grond van art. 59 van het reglement van administratie der polders. De ondergeschiktheid der werkbazen aan de dijksdirectien gaat ook verder dan die spreker vermeent.

De heer Hammacher is van oordeel dat art. 59 geen aanleiding kan geven tot het verkorten van het gezag der dijksdirectien, zoodanig als dit bij de instructie voor de dijkbazen is geschied.

De voorzitter vermeent dat het gezag der dijksdirectien meer wordt geëerbiedigd dan door den vorigen spreker wordt aangegeven. Art. 59 van het reglement van administratie laat aan de regering de onbeperkte bevoegdheid, om voor de calamiteuse polders bepalingen en voorschriften vast te stellen.

De heer Hammacher, ten derde maal het woord gevraagd en bekomen hebbende, zegt van oordeel te zijn dat art. 59 eene zoodanige uitgebreide strekking niet heeft.

Daarna wordt met 27 tegen 2 stemmen (die van de heeren Hammacher en mr. Fokker) overeenkomstig het voorstel besloten dat aan de regering, als het gevoelen der vergadering, zal worden te kennen gegeven dat in 1856 voortdurend het geval zal bestaan, waarin, volgens art. 11 van het reglement van administratie der polders, door eene heffing van opcenten moet worden voorzien en dat er geene redenen bestaan om daarvoor een ander cijfer dan tot dus ver te bepalen.

Het verslag van de rapporteurs der afdeelingen omtrent het voorstel van gedeputeerde staten tot wijziging der instructie voor hun collegie, wordt uitgebragt bij monde van den heer Z. Snijder.

Gedeputeerde staten hebben naar aanleiding van dit verslag in hun voorstel eenige wijzigingen gebragt.

De onderscheiden gedeelten van het voorstel worden achtervolgens en het voorstel daarna in zijn geheel aangenomen.

De wijziging zal aan des konings goedkeuring worden onderworpen.

Bij monde van den heer Hammacher wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, aangaande het voorstel van gedeputeerde staten tot wijziging der begrooting van de enkel provinciale inkomsten en uitgaven voor 1855.

Het voorstel, hetwelk strekt om de noodige gelden tot het verleenen van renteloze voorschotten ter verbetering van wegen, waartoe in de laatste bijeenkomst is besloten, te vinden, wordt met 25 tegen 5 stemmen aangenomen.

Tegen stemden de heeren W. M. Snijder, jhr. mr. Schuurbeque Boeije, jonkhr. W. H. M. de Jonge, Hoogenboom en mr. Cau.

Het besluit zal aan Zr. Ms. goedkeuring worden onderworpen.

De heer Fransen van de Putte brengt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen uit, aangaande de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1856, mitsgaders omtrent de adressen van de wed. van Hertum, om weder met eene gratificatie te worden begunstigd, en van A. W.

Olivier, provinciaal opzigter, om verhooging zijner jaarwedde, en eindelijk aangaande het voorstel van gedeputeerde staten, betreffende de heffing van 6 provinciale opcenten. De beraadslaging over een en ander wordt aan de orde gesteld tegen morgen, den 10 dezer.

Voorts wordt bepaald dat op morgen almede in beraadslaging zal komen het adres van de heeren J. J. de Kanter en D. Dronkers, concessionarissen der stoombootdienst op de Wester-Schelde, om verhooging van het provinciaal subsidie of de vermindering van lasten en anders ontslag van de concessie, zijnde het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, daaromtrent door den heer mr. Moolenburgh uitgebragt.

Het voorstel van den heer mr. Fokker, tot wijziging van art. 47 van het reglement van orde komt in beraadslaging.

Het heeft de strekking om het twijfelachtige van dat art. weg te nemen ten aanzien der bevoegdheid van de commissie voor de verzoekschriften om omtrent de adressen welke in hare handen worden gesteld, een bepaald voorstel te doen.

Er ontstaat eene wisseling van gevoelens tusschen den heer Uyttenhooven, die vermeent dat het voorstel, alvorens in beraadslaging te komen, in de afdeelingen moet worden onderzocht, en den voorsteller, die dit onderzoek onnoodig acht.

De voorzitter zegt het voorstel eenvoudig als vreemd aan de orde te hebben beschouwd en de beraadslagingen over hetzelve, naar art. 23 van het reglement van orde, zonder voorafgaand onderzoek daarom in overweging te hebben gegeven.

De voorzitter brengt daarna, als motie van orde van den heer Uyttenhooven in omvraag, of het voorstel al dan niet aan de afdeelingen zal worden gezonden.

Die motie wordt met 19 tegen 11 stemmen verworpen.

Vóór hebben gestemd de heeren Uyttenhooven, Hammacher, van der Mandere, Luteyn, jonkhr. mr. Schuurbeque Boeije, Z. Snijder, Hoogenboom, mr. Cau, mr. van der Bilt, Fransen van de Putte en mr. Becius.

Daarna wordt het voorstel met 29 tegen ééne stem (die van den heer Uyttenhooven) aangenomen.

Zr. Ms. goedkeuring zal op de wijziging worden gevraagd.

De vergadering wordt gesloten en de aanstaande bijeenkomst bepaald op morgen, den 10 dezer, des voormiddags ten 11 uur.

Zitting van den 10 julij 1855.

Tegenwoordig de commissaris des konings, voorzitter, 31 leden en de griffier.

Afwezend: de heeren Blaaubeen, R. B. van den Bosch, van Diggelen, de Jonge van Ellemeet, Onghena, mr. Egberts Risseeuw, Steenkamp en Schout Velthuys, met en de heeren Benteijn en Callenfels, zonder kennisgeving.

De notulen der vorige bijeenkomst worden gelezen en goedgekeurd.

Bij monde van den heer Hoogeboom wordt uitgebragt het rapport der commissie voor de verzoekschriften aangaande het adres van burgemeester en wethouders van Zaamslag, om teruggave van tolgelden, betaald voor den aanvoer van grind ten behoeve van wegen onder die gemeente.

De vergadering besluit tot de verzending van het adres aan gedeputeerde staten, tot onderzoek.

Aan de orde is de begrooting der enkele provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1856.

Bij de algemeene deliberatien merkt de baron van Zuylen van Nievelt aan, dat bij vergelijking van de geraamde ontvangsten en uitgaven, niet alleen in vorige begrootingen, maar ook in de rekeningen, de eerste veel te ruim zijn, in evenredigheid met de behoeften. De tegenwoordige begrooting is, volgens hem, niet voldoende, omdat daarbij wordt voorgesteld om meer aan belasting te heffen dan noodig is. Dit strijdt met alle gezonde staathuishoudkunde. Hij wenscht dat de post voor onvoorziene uitgaven lager gesteld en een opcent minder geheven worde. Hij deelt niet in het gevoelen van eenige leden dat eene fluctuatie in het getal te heffen opcenten niet doelmatig is, maar acht dit in strijd met het beginsel van éénjarige begrootingen. Hij zal de begrooting, zoo als zij ligt, niet kunnen aannemen.

De heer mr. van der Bilt bestrijdt, zoo als hij reeds in het vorige jaar heeft gedaan, eene vermindering der te heffen opcenten. Reeds is één opcent minder voorgesteld, maar hij acht eene verdere vermindering gevaarlijk. Hij toont aan dat, tot bestrijding der geraamde uitgaven, de voorgedragen middelen niet kunnen worden gemist, en dat het verder verminderen der opcenten een te kort zou kunnen veroorzaken. De post voor onvoorziene uitgaven is, zijns erachtens niet te hoog gesteld.

De heer baron van Zuylen van Nievelt meent dat eenige posten van uitgaaf zullen behooren weg te vallen, waardoor eene belangrijke som beschikbaar zal komen; hij zegt dat de ondervinding heeft geleerd, dat eene zoo aanzienlijke som voor onvoorziene uitgaven, als in de begrooting is gebragt, niet noodig is, en wijst daarbij op de begrooting voor het departement van binnenlandsche zaken, waarin de post voor onvoorziene uitgaven slechts 1¼ percent van het geheel bedraagt, terwijl die in de tegenwoordige begrooting ruim 10 percent beloopt. Dit acht hij schadelijk.

De heer Fransen van de Putte merkt aan dat het de vraag is of men de bevoegdheid heeft om de belastingen te heffen boven hetgeen men volstrekt noodig heeft. Hij wijst op hetgeen in 1852 ten aanzien van de voorschotten tot wegsverbetering is besloten, en noemt dit besluit wijs en voorzigtig. Hij wil dat men met het verleenen van voorschotten voortga, maar naar vaste regels. Hij wenscht dat de vergadering eerst bepale het vaste cijfer der volstrekt noodzakelijke uitgaven, en daarna het bedrag der te heffen belasting. Eene vermindering der opcenten is het, ook naar van een halve, is wenschelijk, als eene tegemoetkoming voor de belastingschuldigen. Hij zal, zoo als de begrooting is liggende, niet voor de heffing van 6 opcenten kunnen stemmen.

De heer mr. van der Bilt beantwoordt nog kortelijk de beide genoemde sprekers.

De heer Uyttenhooven is van oordeel dat de opcenten niet behooren te worden verminderd; de inkomsten zegt hij zullen dan weldra ongenoegzaam zijn tot dekking der uitgaven.

Er wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling der begrooting, te beginnen met de uitgaven.

Hoofdstuk I, afdeeling I, art. 1, jaarwedde van den ambtenaar, belast met het beheer der provinciale fondsen: f 300 wordt aangenomen.

Aangaande art. 2, jaarwedde van den provincialen ingenieur f 1400, wordt door den baron van Zuylen voorgesteld, om dien post uit te trekken voor memorie.

De heer mr. van der Bilt doet opmerken dat gedeputeerde staten reeds vroeger hebben voorgesteld deze post voor memorie uit te trekken, doch dat door de vergadering toen anders is besloten, zoodat zij alleen om aan het verlangen der vergadering te voldoen daarvoor weder f 1400 hebben gebragt.

Het voorstel van den baron van Zuylen van Nievelt wordt, met 27 tegen 4 stemmen, aangenomen, zoo dat de bedoelde post voor memorie zal worden uitgetrokken.

Tegen stemden de heeren Kakebeeke, I. G. J. van den Bosch, van Voorst Catshoek en W. M. Snijder.

Op art. 3, jaarwedden van de opzigters bij wegen en andere werken f 2800, wordt door den heer Beumer Hardenberg een amendement voorgesteld, strekkende om 1. voor twee opzigters der werken f 800 en 600 uit te trekken, en 2. voor twee opzigters der wegen f 700 en f 600 toe te staan.

Bij de toelichting van zijn voorstel wijst de heer Beumer Hardenberg op de door gedeputeerde staten voorgestelde verhooging der jaarwedde van den opzigter Schram, die thans zijn ontslag heeft gevraagd, zoodat de verhooging niet zal te pas komen, daar men die toch niet aan de betrekking zal hebben willen verbinden, maar wel aan den persoon zal hebben willen geven. Hij brengt in aanmerking het adres van den opzigter Olivier, om verhooging zijner jaarwedde en zegt dat die ambtenaar om zijn ijver en zijne verdiensten eene zoodanige verhooging wel waardig is.

De heer mr. van der Bilt merkt aan dat de reden der voorgestelde verhooging voor de opzigters der provinciale waterstaatswerken, alleen daarin gelegen is, dat men het heeft raadzaam geacht die jaarwedden op een gelijk bedrag te brengen met het minimum der jaarwedden voor de opzigters bij den rijks waterstaat. De werkkring van den opzigter bij de wegen Olivier, is minder uitgebreid dan die der opzigters bij de waterstaatswerken.

De baron van Zuylen van Nievelt kan niet inzien dat in de werkkringen van de opzigters bij de waterstaatswerken en van die bij de wegen zulk een groot onderscheid zou bestaan.

De heer mr. van der Bilt wijst op de instructie voor de opzigters, in het provinciaal blad van 1854 opgenomen. De opzigters bij de provinciale waterstaatswerken doen gelijke dienst als de opzigters bij den rijks waterstaat.

Het eerste gedeelte van het amendement wordt met 19 tegen 12 stemmen, en het tweede gedeelte met 16 tegen 15 stemmen aangenomen.

Tegen het eerste stemden de heeren mr. Becius, Bomme, mr. van der Bilt, jhr. Damas van Citters, mr. Fokker, van Voorst Catshoek, Vader, van der Mandere, W. M. Snijder, Sprenger, Fransen van de Putte en Uyttenhooven; en tegen het tweede de heeren I. G. J. van den Bosch, mr. Becius, Bomme, Luteyn, jhr. mr. Schuurbeque Boeije, mr. Wagtho, van Voorst Catshoek, *Mazure, van der Mandere, van der Have, W. M. Snijder*, Sprenger, Fransen van de Putte en Uyttenhooven.

Het besluit tot verhooging der jaarwedde van den opzigter Olivier zal aan 's konings goedkeuring worden onderworpen.

Het betrokken artikel wordt met f 2700 uitgetrokken.

Art. 4—8, jaarwedden van 's rijks-ambtenaren van den waterstaat in dienst der provincie f 900, idem van den opzigter der provinciale gebouwen f 300, van den archivarius f 500, van de provinciale veeartsen f 1800, alsmede artt. 9 en 10, collecteloon voor de tolgaarders (memorie) en collecteloon voor de ontvangers van eenige heffingen f 500 wordt aangenomen.

Dit heeft almede plaats met afdeeling III, art. 1 en 2, reis- en verblijfkosten van den hoofd-ingenieur en van de provinciale veeartsen f 1200, mitsgaders met hoofdstuk II, afdeeling I, onderhoud van wegen, enz. f 13075; afdeeling II, zeewerken f 3600, en afdeeling III, havenwerken f 4530.

Art. 1 van afd. I, hoofdstuk III, onderhoud van een woonhuis te Middelburg f 50 wordt aangenomen.

Aangaande art 2, onderhoud van het provinciaal geregtshof f 500, wordt door mr. van der Bilt, naar aanleiding eener aanmerking van den heer Uyttenhooven, medegedeeld, dat gedeputeerde staten vermeend hebben het uittrekken der gemelde som te moeten voorstellen, omdat zij het als rationeel beschouwen dat de provincie, als eigenares van het gebouw, voor het onderhoud zorge. Er is eene gelijke som, in ontvang, als teruggave van wege het rijk voorgedragen.

De heer Uyttenhooven verklaart zich met de verkregen inlichtingen niet voldaan. De minister van justitie heeft niet gezegd dat de kosten van onderhoud door zijn departement zullen worden teruggeven, maar wel dat het onderhoud voor rekening van dat departement zou komen. De teruggave is onzeker. Hij stelt derhalve voor den post voor memorie uit te trekken.

Dit voorstel wordt met 21 tegen 10 stemmen verworpen.

Voor stemden de heeren I. G. J. van den Bosch, Hammacher, Luteyn, jhr. de Jonge, Vader, van de Stolpe, de Smidt, mr. Moolenburgh, baron van Zuylen van Nievelt en Uyttenhooven.

Het artikel zelf wordt vervolgens aangenomen.

Daarna worden aangenomen: afdeeling II, grond- en andere lasten, f 183,70, alsmede hoofdstuk IV, afdeeling I, renten van geldleeningen f 11410, en afdeeling II, aflossingen f 9000, mitsgaders hoofdstuk V, kosten van het provinciaal blad en drukwerken f 2600; hoofdstuk VI, verpleging van arme krankzinningen f 1000; hoofdstuk VII, uitgaven door bijzondere wetten aan de provincie opgelegd f 3800; hoofdstuk VIII, andere uitgaven in de vorige hoofdstukken niet begrepen f 31,756,80.

Art. 6 van het laatstgemeld hoofdstuk, kaart van de provincie Zeeland f 1000 wordt, op voorstel van den baron van Zuylen van Nievelt, voor memorie uitgetrokken.

Bij de behandeling van art. 10 wordt besloten aan Ja. Ma. Ceelen, wed. J. van Hertum, weder eene gratificatie van f 100 toe te kennen.

Een voorstel van den heer Fransen van de Putte, om art. 19 rentelooze voorschotten voor het verbeteren der wegen, met het bedrag van één opcent te verhoogen, wordt met 26 tegen 5 stemmen verworpen, nadat door de heeren mr. van der Bilt, mr. Cau, mr. Fokker en jhr. mr. Schuurbeque Boeije daartegen het woord was gevoerd.

Voor stemden de heeren Hammacher, Fransen van de Putte, baron van Zuylen van Nievelt, Beumer Hardenberg en Homlach.

Alvorens tot hoofdstuk IX (onvoorziene uitgaven) over te gaan, zullen eerst de ontvangsten in behandeling worden genomen.

Hoofdstuk I, art. 1, batig slot van 1853 f 11935,01, wordt aangenomen.

Hoofdstuk II, afdeeling I, art. 1, zes opcenten op de grondbelasting, gebouwd f 8,187,09 en art. II, zes opcenten op de grondbelasting, ongebouwd f 26,602,65 worden aangenomen.

Bij de beraadslagingen over art. 3, zes opcenten op de personele belasting, wordt door den heer Fransen van de Putte voorgesteld, die opcenten tot op 5 te verminderen.

De heer mr. van der Bilt zou het onvoorzigtig achten indien die heffing voor meer dan één jaar wierd vastgesteld.

De heer Uyttenhooven verklaart zich tegen, jhr. mr. Schuurbeque Boeije en de baron van Zuylen van Nievelt daarentegen in gunste van het voorstel.

Met 29 tegen 2 stemmen (die van de heeren Bomme en Uyttenhooven) wordt het voorstel aangenomen.

Art. 3 zal alzoo met f 14428,67½ worden uitgetrokken.

Worden vervolgens aangenomen hoofdstuk II, afdeeling II, tollen, enz. f 9098,33; hoofdstuk III, baten en opkomsten, spruitende uit voorwerpen in eigendom aan de provincie behoorende, of die door de provinciale staten beheerd worden f 4052,27½; en hoofdstuk IV, ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten f 23,505,09½.

Bij de beraadslagingen over art. 8 van het laatste hoofdstuk, bijdragen van de gemeenten Middelburg en Vlissingen voor de stoombootdienst op het veer tusschen Breskens en Vlissingen f 1500, wordt door den heer Uyttenhooven in overweging gegeven om dat artikel voor memorie uit te trekken, uit hoofde het twijfelachtig is of de gemeenten, nu het voor die dienst opgenomen kapitaal afgelost is, wel tot verdere bijdragen verpligt zijn.

Jhr. Damas van Citters zegt dat de beide besturen zich tot de bijdragen hebben verbonden zoo lang het kapitaal niet was afgelost, en dat zulks, volgens het plan der negotiatie, eerst met het jaar 1856 moest plaats hebben. Heeft nu, ten gevolge van ineensmelting van geldleeningen de bedoelde negotiatie opgehouden te bestaan, dit kan hier niets afdoen, want de provincie behoudt niet te min hare pretentie. Indien de post voor memorie werd uitgetrokken, zou dit twijfel omtrent de geldigheid dier pretentie verraden en dit zou hij gevaarlijk achten.

Een voorstel van den heer Uyttenhooven om den post voor memorie uit te trekken, wordt, na dat door de heeren mr. van der Bilt en Bomme nog eenige inlichtingen zijn medegedeeld, met 24 tegen 7 stemmen verworpen.

Voor stemden de heeren Kakebeeke, I. G. J. van den Bosch Bomme, van Voorst Catshoek, Sprenger en Uyttenhooven.

Hierna wordt het IX hoofdstuk der uitgaven (onvoorziene uitgaven) op f 8760.19½, en de begrooting respectievelijk in ontvang en uitgaaf op f 98845,79½; de laatste bij hoofdelijke omvraag, met algemeene stemmen vastgesteld.

Des konings goedkeuring zal op de begrooting worden gevraagd.

Zonder beraadslaging wordt daarna aangenomen het voorstel van gedeputeerde staten tot heffing van opcenten, zoodanig gewijzigd dat de heffing slechts voor één jaar en het getal opcenten op de personele belasting op 5 wordt bepaald.

In beraadslaging komt het adres van J. J. de Kanter en D. Dronkers, concessionarissen der stoombootdienst op de Wester-Schelde, om verhooging van het provinciaal subsidie, of vermindering van lasten, en anders ontslag van de concessie.

Na eenige beraadslaging, waaraan deel nemen de heeren mr. Moolenburgh, mr. Fokker en de voorzitter, wordt besloten aan de adressanten te kennen te geven dat de bij hun adres gevoegde opgave niet voldoende is om een bepaald gevoelen aangaande de uitkomsten der dienst te vestigen; dat het van hen afhangt in eenige der door hen opgegeven lasten vermindering te brengen; dat de gegrondheid hunner bezwaren dus niet blijkt en dat deswege hun verzoek, zoo als het is liggende, wordt gewezen van de hand.

Door den heer I. G. J van den Bosch wordt een voorstel ingediend, strekkende dat een onderzoek van wege de staten worde ingesteld in hoe ver het besluit van z. exc. den minister van binnenlandsche zaken van 22 december 1854, no. 10 (voorkomende *in provinciaal blad no.* 148 van dat jaar) in strijd met art. 192 der grondwet en art. 187 der provinciale wet is te achten, door het onttrekken van de begrootingen der calamiteuse polders aan het in die wetten bepaalde toezigt der provinciale staten.

Nadat de gemelde heer zijn voorstel heeft toegelicht, wordt door den voorzitter aangemerkt dat, naar zijn oordeel, men zich vergist indien men het bedoelde besluit voor strijdig houdt met de grondwet en met de provinciale wet. Hij zal zich evenwel tegen een onderzoek niet verzetten, overtuigd als hij is dat de regering dit niet zal schroomen.

De heer mr. Fokker is het met den voorsteller eens dat het besluit met de grondwet niet is overeen te brengen.

De vergadering vereenigt zich met algemeene stemmen met het voorstel en benoemt tot leden der commissie voor het bedoelde onderzoek, de heeren I. G. J. van den Bosch, jonkhr. mr. Schuurbeque Boeije en mr. Fokker.

Naar aanleiding van art. 95 der provinciale wet zal de magtiging des konings voor die commissie worden aangevraagd om ook na de sluiting der staten-vergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

De resumtie der notulen van het verhandelde opheden wordt aan gedeputeerde staten opgedragen.

Waarna de zomer-vergadering der staten door den commissaris des konings in naam van Z. M. wordt gesloten.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.